

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 6-betűs betű sor egyszer 20 ft,
 minden következőnél 18 fillér.

Egytíz betű sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, augusztus 4.

Mai számunk főbb közleményei :

- Vihar a parlamentben.
- Minisztertanács.
- Felfüggesztett aradmegyei körjegyző.
- Verekedés a Házban.
- Nagy ur a rendőr!
- Nincs döntés Sulkovszky hercegnő házasságáról.
- A tolvaj honfitárs.
- Tévedések, mulasztások.
- Pofonok a szerelvény bankárnak.
- Véres verekedés a nászut után.
- Robbanás a pankotai Messer-cég nagykereskedésében.
- Ki tud jobban sírni?

Technika — a botrányig.

Arad, augusztus 3.

A kedélyes bábjáték, a névszerint-szavazásokkal üzött idővesztegetés ma botrányba fuladt. Két képviselő a Ház nyílt ülése alatt ököllel ment egymásnak s ha társaik közbe nem lépnek, a technikai obstrukció egy korezmába illő verekedéssel lett volna színesebb.

Bajos arról vitatkozni, hogy a botrány hősei közül melyik nagyobb mértékben hibás. Bajos megállapítani, hogy a kötődés, az át-átdobott csipős szó mikor éri elevenén az érzékenységet, s hogy a visszavágás mikor lesz inzultussá. A felelősséget tárgyilagosan megállapította a Házelnök, a mikor mindakettejüket erélyesen rendreutasította.

Egy azonban kétségtelen. Hogy a mai jelenet bekövetkezhetett, annak egyedül

az obstrukció, az ellenzék által hihetetlen cinizmussal, gunynyal kezelt technikázás az oka. Rendes parlamenti viták, ahol a politikának politikuskhoz és komoly férfiakhoz illő eszközeivel harcolnak, ahol nem az idővesztegetés a cél, hanem az ország érdekének megbecsülése, ott ilyen botrányok sorra nem kerülhetnek. Volt már véderő-vitája is a magyar parlamentnek; olyan izzó, hogy a tüze, szenvedélye átsapott az utcára is. De akkor se sülyedt ennyire a parlament, nem dobta el a maga méltóságát annyira, hogy a hivatását az oktalan, értelmetlen és céltalan szavazásokra szorítsák, s hogy a parlament tagjai között a pártharc gyűlölködés terére csapjon át. Ahol a parlament ennyire kivetkőzik a maga valóságából, ahol az érvek harca, eszmék tusája egészen kifelejtett dologgá lesz, ott nem csoda, ha az indulatok a csülökre kelésig visznek. Igaz, hogy nincsen asztalláb, a mit egymás fejéhez vágjanak; de a technikázás alatt miről tudják meg, hogy parlamentben vannak, a hol az ilyesmi még se illik?

A mai botrány, azt hisszük, siettetése az obstrukció összeroppanásának. Akármilyen biztosnak és kimeríthetetlennek hiszik a maguk fegyvereit a „vitarendező”, a parlamenti erkölcsök ilyen elvadulása meg fogja szóltatni a parlamenten kívüli közvéleményt. S ha az eddig is elítélte az obstrukciót, most bizonyára kétszeres megbotrányozással fog ítéletet

mondani fölötte, s követelni fogja, hogy a dunaparti fényes alkotmányházat ne a lovagias ügyek előcsarnokául tekintsék, hanem adják vissza igazi hivatásának. A közvéleménynek ez a megbélyegző ítélete pedig elvesz minden erkölcsi talajt azok lábai alól, a kik az elvesztett hatalom visszaszerzésére hamis, őszintén nem érzett jelszavak alatt, jogtalan fegyverekkel indulnak guerilla-harcba.

Még egy sajnálatos epizódja volt a Ház mai ülésének. A szenvedelmek hevében a képviselőház háznagya a baloldali újságírói karzatot róttá meg s illette jogtalan kifakadásokkal a történetekért. A háznagy ezzel nemcsak erős tapintatlanságot követett el, de tulment azon a hatáskörön, amely őt megilleti. A politikusok hibáért a sajtót felelőssé tenni nem lehet s ha ezen a címen a Ház egyik funkcionáriusa bántja meg a hivatásukat végző parlamenti tudósítókat, kétségen kívül olyan sérelem, amelyért a sajtó joggal követel orvoslást.

Ez bizonyára nem is fog elmaradni. De ez az eset is, a tulhevült, indulatokkal teli parlamenti levegő szüleménye, szintén arra vall, hogy az obstrukció a végső határához jár közel. Soká ez nem tarthat. El kell annak nemulni az ország fölháborodásának hangjától, amely eddig is megszólalt, s bizonyára ezután még nagyobb erővel fog szólni. S ha ez se fojtja el a komédiát, akkor valami egyébnek kell történni. Alvégre csu-

Krimhilda visszajött.

Írta: Stettner Tamás.

Különös éj. Minden olyan, mint tegnap volt, éppen ez órában. A hold banális szelidséggel hinti szét sugarait a város háztetőire és a sugarak lassan, mindennaposan siklanak le a tetőkről a falakra, az aszfaltra. A csillagok... éppen olyan megfeszíthetetlenül, misztikusan pislognak, mint tegnap éjjel. És mégis... a mai éjszaka nem olyan, mint a tegnapi. Különös éj. Nagyon különös éj. Hisz mindazok, akik velem együtt most ébren vannak, csendesnek találják az éjszakát. Csendesnek és kellemesen langyosnak, május véginek.

ma nem. Nem találom csendesnek. Érzem a kellemességét, tudom, hogy május végi, de nem csendes. Nem és nem az. Valahonnan a messze végtelenből olyan régi, barbár zenét hajt füleimbe az éji szellő. Valahol messze bizonyára keleti gyöngyöt pergetnek a láthatatlanok csodás hangu üveglapra.

Igy kell lenni, mert én hallom a lepergő gyöngyök mély, bugó dalát. Azt a régit, a barbárt, mely nekem különössé teszi a mai éjszakát. Hát csak szórakoztatok ti, a végtelen láthatatlanjai. Pergessétek játszai kedvtelésből mesebeli kincseitek keleti gyöngyeit a bűvös hangu üveglapra. Hisz 'e játékkal ti nem-

csak öltök az időt, de végtelenül boldoggá teszitek e rohanó évszázadnak tulfinomult idegzetű emberét. Boldoggá tesztek engem is.

És én... hálás leszek, ti láthatatlanok. Végtelenül hálás. Felszakitom néktek — kedvetekért — szívem minden sebet és kiszórom mélyéből a végtelenbe, elétek minden fájdalomt. Hulljanak oda a gyöngyök mellé a csodahangu üveglapra a mai szenvedő ember szívének ezer színt játszó opáljai. Abból is dal fakad majd. A ma szomorú, szürke könnyeket fakasztó dala.

Igy leszakad a lélekről az élet gyászos fátyola. A lila... a halványlila, mely a bánatot, a kiengesztelődést és megtisztulást oly fenséges harmoniával egyesíti színében. És ez a lila fátyol vibráló fényvel elröppen szemem előtt; belevész a végtelenbe a én percekre ugyan furcsának, megdöbbenőnek, de igaznak látom a világot.

Mesét hallok. Furcsa, kedvetlenítő mesét. Arról suttog nekem most ez a különös éj, hogy mi mindnyájan, akik élünk, nem vagyunk új emberek. Csak a testük, öltözékük, körülményeink újak, de a lelkünk, azok a finom lelkék régen élt emberekéből surrantak organizmusainkba. Mi nem vagyunk újak. Mi éltünk már. Más alakban, más névvel.

Különös éj. Szálló daloktól felpezsdült véremmel, ezzel felzaklatott egész valómmal megdöbbenve hallgatom nagy meséd. Hallgatom és

igazat adok neked. Igen igazat adok, mert megfeszíttem meséddel egy megfeszíthetetlennek hitt talányt. Egy rejtelmet. A neme nő: a neve Lucia.

Mindig csodálkoztam, hogy miért e mai lányom a pogány név. Miért... miért? Mert öntudatlanul is engedelmessé kellett a névadáskor az igazságnak. Ó nem új, 6 már élt. Benne, új alakjában, a Niebelungok csodás királyleánya, a Krimhilda jött vissza közzénk.

Talán azt sem tudja, hogy évezredekkel ezelőtt élt egy Krimhilda és mégis a ma Luciája a mult mondabeli királyleánya. Boldog vagyok. Boldog, mert csak én tudom ezt. Csak én látom előre, hogy mi lesz a sorsa. Hisz ha mi nem vagyunk újak, a sorsunk sem lehet új. Ugyanazon végzettel kell újra születnünk, amelylyel már többször meghaltunk.

Alljon e tétel. Mondjuk, hogy igazság. Szakítsuk most ki a Niebelungok szende királyleányának rég letűnt életéből a két nagy mozzanatát s azután vessünk világot Luciára, a ma Krimhildájára.

A Niebelung monda nagy királyának, Guathernek leánya, Krimhilda szende volt. Erényekben gazdag. Hős urának Sigfriednek legnagyobb titkát, hogy hol sebezhető meg; pusztá félelemből, hogy megölik; épen azzal a Hagen lovaggal osztotta meg, aki a mesebeli hősnak engesztelhetetlen ellensége volt. Hagen legyilkolta Sigfriedet s a tulajdonképpen, a

fot üzni a parlamentarizmusból, korcs-
mát csinálni a képviselőházból, csak
azért, hogy újra a koalíció ülhessen
a nyeregbe, — talán mégse szabad?

Vihar a parlamentben.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 3.

Izgalmas napja volt ma a magyar parla-
mentnek, amely az utóbbi hetekben teljesen
apatikus jelleget öltött. Okolicsányi László
beszél s az ő felszólalása okozta az incidensek
tömegét. Okolicsányi ugyanis még nemrég a
függetlenségi padokról harcolt, de pár hónap-
pal ezelőtt belátta elvtársai országrontó törek-
véseit és ezért hátat fordított a pártjának. Ma
az obstrukció ellen szállt sikra és a véderő ja-
vaslatokat támogatta. A gyanúsító közbeszólá-
sok egész tömege zúdult feléje. Az ő beszéde
keltette azt a vihart, amelynek hevében Pál
Alfréd munkapárti és Pozsgay Miklós függet-
lenségi képviselő ökölrel támadtak egymásra!
(Erről külön cikkben írunk.)

A Ház üléséről ez a tudósításunk szól:

Elnök: Berzeviczy Albert.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése
után

elnök bemutatja a ceglédi függetlenségi
körnek, Kaposvár városának a katonai javas-
latok ellen és Kaposzsgfü községnek a ka-
tonai javaslatok mellett a Házhoz intézett fel-
iratát. Javasolja a feliratok kinyomatását és a
Ház asztalára való letételét.

Lovász Márton a feliratok felett külön-
külön való határozatot óhajt.

Elnök nem felel.

Lovász Márton: Minthogy az elnök ur
haboz, minden felirathoz külön külön ellenin-
ditványt adok be, más-más bizottsághoz való
utasítást kérve.

Ráth Endre íveket ad át az elnöknek.

Elnök: Husz képviselő mindegyik indít-
ványra névszerinti szavazást és ennek holnapra
való halasztását kéri. Ezt elrendeli.

Felkiáltások (jobbról): Naplopás! (Zaj.)

Elnök bemutatja Szoboszló város feliratát
a választói jog mellett és a katonai javaslatok
ellen.

Felkiáltások: Halljuk Lovászyt!

Farkas Pál: Halljuk a tanfelügyelőt!
(Nagy derűtség.)

Lovász Márton szólásra emelkedik. (Nagy
derűtség.) Ellenindítványt ad be, hogy a felirat
más bizottsághoz utasítsassék.

Rudnyánszky György: Erre már Polónyi
tanítja őket! (Nagy zaj.)

Farkas Pál: Eljén a tanfelügyelő ur! (De-
rűtség.)

Elnök jelenti, hogy Lovász indítványa fe-
lett névszerinti szavazást és ennek holnapra
való halasztását kéri. Ezt elrendeli.

Bemutatja Baranyavármegye, Pécs város
stb. különböző kérvényeit.

yeikiáltások jobbról: Halljuk megint Lo-
vászFt! (Derűtség.)

— Halljuk a Vortánzert! (Derűtség.)

Kun Béla: Majd hallanak még cifrabb dol-
gokat! (Zaj.)

A kérvényeket a Ház egyszerű szavazás-
sal a kérvényi bizottsághoz utasította.

Batthyány Tivadár gróf napirend előtt szóvá
teszi, hogy a pénzügyi bizottság tegnapi ülés-
éről és általában a bizottságok üléseiről ten-
denciózus tudósításokat tesz közzé a kormány
félhivatalosa. Elhallgatja az ellenzéki felszólá-
lásokat és csak a kormánypárti beszédeket
közli. Ez ellen tiltakozik és orvoslást sürget.

Elnök: Napirend előtti felszólalások felett
nem lévén határozathozatalnak helye, áttérünk
a napirendre.

A napirend első pontja névszerinti szava-
zás Barabás Béla szabadságkérése felett. Ba-
rabás azonban kérését visszavonta és így a
szavazás elmaradt.

Következett volna a névszerinti szavazás
Horváth Gyula szabadságkérése felett, de Hor-
váth is visszavonta a kérését és így csak egyet-
len névszerinti szavazás volt Lovász Márton
indítványa felett, hogy Máramarosmegye fel-
irata ne a kérvényi bizottsághoz utasítsassék.

A többség természetesen az elnök javasla-
tát fogadta el.

A technika a mai napra ezzel véget ért és
ismét sor került a véderőjavaslat tárgyalására.
Első szónok volt

Bernáth Béla (Kossuth-párti). Tiltakozott
Tallian állítása ellen, hogy az ellenzék ve-
szélyezteteti a parlamentarizmust. Ha valaki ve-
szélyezteteti a parlamentarizmust, úgy ezt a kor-
mány teszi.

Podmaniczky Endre báró: Az ellenzékéről
jön az erőszak. (Nagy zaj.)

Bernáth Béla szerint a javaslat sérti a nem-
zeti szellemet és eltemeti az ország régi ka-
tonai vágyait. Hibáztatja az altisztek visszatár-
tását, ami kijátszása a kétévi szolgálatnak.

Okolicsányi László: Tiltakozik az ellenzék
tulzása ellen és megjegyzi, hogy ha a vadak
fele igaz volna, amelyeket a javaslatok (ellen-
felhozna, akkor egy magyar ember sem tá-

mogathatná azokat. Ne kételkedjünk egymás
hazafiságában...

Förster Aurél: Magamagát cáfolja.

Kun Béla: Munkapárti székfoglalót tart.

Okolicsányi László: Minden törekvés érvé-
nyesíthető...

Polónyi Géza: Fekete-sárga zászló alatt.

Okolicsányi László: A nemzet erőt egy tá-
borban kell egyesíteni.

Silmeji Vilmos: A császár táborában. (Nagy
zaj a Ház minden oldalán.)

Rákosi Viktor: Monoplánon utazik a kor-
mány felé. (Nagy derűtség. A kormánypárt
türelmetlenül halljuk-oz.)

Okolicsányi László: Én mindig sürgettem a
48-as és 67-es pártok fuzióját.

Beck Lajos: Ezen nem kellett annyit gon-
dolkozni. (Felkiáltások balról: Tudjuk jól,
miért tette! Türelmetlen ellenmondások a mun-
kapárton.)

Podmaniczky Endre báró: Pozsgay, jó lesz
hallgatni!

Pozsgay Miklós: Ne beszéljen maga, hi-
szén azt mondta nekem, hogy függetlenségi
lesz.

Rákosi Viktor: Akkor lépjen be Podma-
niczky hozzánk Okolicsányi helyett.

Okolicsányi László: Én csak azt mondom,
a mit már régen is hirdettem.

Közbevitások: Az ónodi országgyűlésen!
Ónodi és Okolicsányi László.

Okolicsányi az ellenzék zajos közbevitá-
saitól kisérvé folytatja beszédét. A munkapárt
zajosan helyesel.

Okolicsányi László: A koalíció idejében
nyilvánvaló volt, hogy a nemzet és király
a katonai kérdésben főnálló ellentétet nem
lehet másképpen áthidalni, csak kompromisz-
szummal.

Felkiáltások balról: Ez az, a kompromisz-
szum! Ez kell neki! (Nagy zaj minden ol-
dalon.)

Okolicsányi László: Sok ilyen kompromisz-
szum, memorandum készült a függetlenségi párt
részéről is. (Nagy zaj. Derűtség a jobboldalon.
Zajos ellentmondás balról.)

Rákosi Viktor: Tényeket kérünk, nem cél-
zásokat!

Okolicsányi László: Különbösen maga a ki-
lencés bizottság is ilyen kompromisszumot ké-
szített. Ilyen megoldási terv volt az Andrássy
Gyula grófé is, mely a koalíció alatt legköze-
lebb jutott a megvalósuláshoz.

Eitner Zsigmond: De nekünk és önnek ez
akkor se kellett! (Folytonos zaj a Ház minden
oldalán.)

Okolicsányi László: A kérdés az, vajjon a
mostani javaslat van-e olyan jó, mint az An-
drássy-féle. Tisza István gróf...

Felkiáltások a baloldalon: Az új vezér!

— Nincs mit szégyenkeznie miatta! —
kiáltják jobbról.

(Itt már akkora volt az izgatottság, hogy
a legélesebb megjegyzések röpködtek a leve-
gőben. Majd nagy botrány keletkezett, a
melyről külön cikkben számolunk be. A szerk.)

A viharos jelenetek lezajlása után Okoli-
csányi László megcsappant érdeklődés mellett
folytatta beszédét. A hadsereget, — mondotta
— fejleszteni kell, mert ez az egyetlen béke-
biztosíték. Ez nem a király kedvéért, hanem
az ország érdekében történik.

Bizonyítja végül, hogy az Andrássy-féle
terv nemzeti engedmények dolgában nem ment
tul a mostani többség programján, s a javasla-
tok intencióin, ezért szavazza meg ezeket is. A
függetlenségi párt egyik szárnya ép akkor
vonta meg tárogatását a koalíció katonai pro-
gramjától és Andrássy tervétől, mikor a legna-
gyobb szükség volt a nemzeti egységre ebben
a kérdésben. A nemzet családott azokban, a
kiket a hatalommal megajándékozott. (Zajos
taps és éljenzés jobbról.) A legutóbbi válas-
zás is ennek a fordulatnak volt az eredménye.
A javaslatot elfogadja.

A beszéd után a munkapárt, élén a mi-
niszterelnökkel tüntetve üdvözölte Okolicsányit.
A baloldaltól közben egyre zúgott a: Hoch!
és: Ocskay brigádéros!

lelki gyilkos a szende, erényekben gazdag ki-
rályleány lett. És Krimhilda borzasztó végzeté-
vel tovább rótta az utat. Élete, mint hitvest
odaállította a rettenetes hun király, Attila ol-
dala mellé. Nászjuk nem volt. Krimhilda
egyetlen végzetes csókja elegendő volt, hogy a
kelő nap sugarai az Isten ostorának holtteste
körüli szőjjenek aranyos bibort. Ez a szende, az
erényekben gazdag királyleány, mint kétszeres
gyilkos tért meg őseihez.

És ez a sulyos végzettel terhelt lélek
ma visszatért közénk. Új teste, melybe be-
költözött csodásabb, mint volt a monda-
beli. Egy plasztikus vonal a végtelenben
karsu alakja. Még csak tizenhét éves és
öntudatosan nyitott fekete szemében a mélysé-
gek tüze ég. Oroája fehér és illatos, mint az
orgonavirág. Csillogó arany koronája nincs, mert
a Lucia nem királyleány. De a haja, az a fe-
ketébe tévedő bronz — vörös selyem tömeg,
szébb, mint a legesodásabb drágakövektől ékes
fejedelmi korona.

Ez hát a ma Krimhildája. Szende és eré-
nyekben gazdag. De komoran ül felette a vég-
zete. És egy sem veszi észre e fekete sást ma,
önmagukat bősöknek képzelő kis lovagok kö-
zül. Pedig hányan, — hány törpe Sigfried —
rajongják körül. És eljön a pillanat, melyben
a kis lovagok seregéből ki fog válni egy.
Nagygyá nő Lucia szívében. Választott lesz.
Egymás lesznek és a kis lovag is fel fogja
fedni gyöngéjét a visszatért Krimhilda előtt.
Pusztá felelemből a nő is elfogja árulni hőse
sebezhető pontját és a mai hágenek, a mai mó-

dok szerint lelkileg le fogják gyilkolni a törpe
Sigfriedet!

Lucia pedig tovább megy. Tovább s lelkén
borongni fog egy újabb árnyék. Utjában, amerre
elhalad, komor végzete osztogatni fogja a ha-
lalos sebeket. Összetört szívé, sebzett lelkü ál-
dozatai pedig kórusban fogják a szende, eré-
nyekben gazdag leány után panaszkodni vádlón:
gyilkos... gyilkos. Egvetlen csókjaival fog ölni,
mert ő nem új, nem Lucia, de Krimhilda, aki
visszajött.

Különös éj. Rettenetes és megváltatlan
végzet. Igazságok, melyek reám szakadtak.
Csak azt ne higgyétek, hogy leroskadok sulyo-
tok alatt. Én állok! Összefacsarodott szívvel
bár, de szilárdan állok. Hisz hallom a dalt.
Hisz ott messze a végtelenben a láthatatlanok
még mindig pergetik a keleti gyöngyeiket a
csodahangu üveglapra. És vibráló fényével vis-
szatér lelkemre az élet gyászos, halványlila fá-
tyola is.

Még egy pillanat s én újra a régi vagyok.
A régi, aki csak Luciának látja Luciát, akit
nem kineznek többé a fantazmagóriák. Hisz
odakünn virrad. Pirkad a hajnal. Ha a napsü-
tésben újra felsírta bennem az éjszaka igaz-
sága, akkor is csak hinném, de erővel is elfe-
ledném. S ha a leány komor végzete rajtam is
halálos sebet ejtene: összetört szívvel, sebzett
lélekkel én nem kiáltanék tünő alakja után
gyilkost. Kibékülten csak ennyit mondanék:
Szegény Krimhilda. Miért jöttél vissza?

Minisztertanács.

— Az előráncigált választójog. —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 3.

A Ház folyosóján ma sokat beszéltek arról, mint a *Fremdenblatt* cikkéről, amely élesen rávilágít a parlamenti helyzetet mozgató elemekre és törekvéseikre. Az udvari körök lapja tisztában van vele, hogy a választói reformelőtérbe tolása csak arra való, hogy zavart okozzon a kormánynak. A választói reformra vonatkozóan elvi ellentét már alig van, csak az elvek gyakorlati alkalmazása tekintetében térnek el a vélemények. Végül Justhék valahol a középben találkozni fognak Kossuthékkal, de a középben már ott van Khuen és pártja, akiknek az a feladatuk, hogy megtalálják azt az utat, mely a magyar állam és a magyarság érdeke szempontjából föltétlenül szükséges. Egy lap ma az ellenzék választójogi komédiáját, egyenesen Kristóffy bábszínházának nevezi és ha tekintetbe vesszük, hogy már a szocialisták és a szabadkőművesek lapjai is érzik a Justh-féle akcióba való részvételüknek fanvar utóizét, tisztán áll előttünk a helyzet valódi képe. Khuen grófnak a választójogi reform kérdésében követett megfontolt eljárását, elsősorban a magyarság érdekeinek megvédése sugallja, amint ezt még a *Fremdenblatt* is meglátja, holott Justhék minden fentartás nélkül akarnák megvalósítani a radikális jelszavakat, nem törődve azzal, hogy az új helyzet egyszerre csak reánk szabadítaná a magyarság összes ellenségeit, akik most a háttérben meglapulva nézik a magyarok belső villongásait. A kormányt semmiféle ugratás nem hozza ki türelmes várakozásából. Az obstrukciónak önmagát kell tönkretennie: ez a jelszó. Szünetről szó sincs. Az augusztus 18, 19 és 20. napjaira kombinált szünetről semmit sem tudnak a kormány köreiben.

A kormány ma délután 5 órakor minisztertanácsot tartott, amelyen Héderváry miniszterelnök elnöklésével a fővárosból távollevő Lukács László kivételével, valamennyi miniszter résztvett. Először a múlt minisztertanács óta felszaporodott folyó ügyeket intézték el, azután pedig behatóan megvitatták azokat az utasításokat, amelyeket a földművelésügyi és kereskedelmi minisztériumok kiküldötteinek az osztrák kormánynyal az *argentínai husbehozatal* ügyében folytatandó tárgyalásokra irányadóul adnak. — A minisztertanács este 7 órakor ért véget.

SPORT.

+ Választmányi ülés. E hó 4-ikén, pénteken este 9 órakor tartja az Aradi Testgyakorlók Köre választmányi gyűlését a Városi-sörözők kistermében, melyre a választmányi tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

+ Munkások a sportért. Ma este igen népes gyűlést tartottak az aradi szervezett munkások, melyen megalakították az Aradi Munkások Testező Egyesületét. Az egybehívók nevében Csillag Géza üdvözölte a megjelenteket és ösmertette az összejövetel célját. Vadász dr. fejtegette a sport célját és hasznát. Varga Ferenc pedig felolvasta az alapszabály tervezetét, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Majd ezután a vezetőség megválasztása következett.

Elnök: Vadász Armánd dr. Alelnök: Holló János és Budás János, Titkár: Lugossy Béla, Pénztáros: Kies László, Ellenőrök: Varga Ferenc és Virág János. Választmányi tagok: Nagy András, Kőváry Imre, Schiffback József, Kompanek József, Tozonyi Mátyás és Rein Miksa, Póttagok: Csillag Géza, Pianinger Antal, Lip-

osey István, Szerktáros: Tozonyi Mátyás lett. Hivatalos helyiség Teleky-utca 28. sz. Tagsági díj havi 1 korona. Minden megkeresés Lugossy Béla vasmunkás címére Teleky-utca 28. sz., vagy Westinghouse-gyár küldendő.

Felfüggesztett aradmegyei körjegyző.

— Tömeges visszaélés a déznai körjegyzőségben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Aradmegye jegyzői karát kínos eset foglalkoztatja. Bolyos János borossebesi főszolgabíró a minap hozott határozatával felfüggesztette állásából Németh Elek déznai körjegyzőt és helyettesítésével Hermann Gyula parázi körjegyzőt bizta meg. A főszolgabírói határozat a hivatali szabálytalanság és visszaélés számos esetét sorolja föl.

A fegyelmi vizsgálat eddigi eredménye — mondja a határozat — Németh Elek déznai körjegyzőt hivatala ellátására, kötelességei ismeretére képtelennek, abban megbízhatatlannak igazolta. Hivatalában tovább, habár csak ideiglenesen meghagyása is a közszolgálat és a közönség kárára történék, de meg az esetleg még szükségelt további vizsgálat eredményességét is befolyásolná.

Ugyanis Németh Elek körjegyző beismérelése értelmében is a községek tulajdonát képező tenyész apaállatok tartása, gondozása iránt, ha neki azok bejárt nem jelentik, nem érdeklődik, a felügyeletét, ellenőrzését szintén igénylő községi közdulló utak fenntartása őt nem érdeklik, miután a közmunka leszolgálati naplók a községi bírók kezei között vannak.

Jóllehet a múlt éveiben panaszok és felettes hatósága több intézkedésével figyelmét felhívta reá, a nagyon elromlott utak jókarbahozatala és fenntartása iránt nem intézkedett, ennek szükségleteit megállapítani képtelen. A kisebb írásbeli munkálatai miatt hozzáfutó közönségtől vállalt írásbeli munkálatokat helyesen elvégezni képtelen s ezzel a közönségnek nagy károkat okozott. A vállalt magán munkálatok egy részét az elfirtorkönyvbe nem vezeti, de az ügyviteli szabályzó rendelkezése ellenére megbízóinak költségjegyzéket a fizetésekről nem ad.

Hivatali állásával visszaélve a jegyzősége területén levő déznai birtok parcellázásában beismerése és illetve levele által igazolva oly irányu tevékeny részt vett, hogy jegyzősége közönségét beléhelyezet bizalmával visszaélve a vételre serkentve terhére és a parcellázók és ugy saját hasznára, minél magasabb árakra „srofolja“ a földek árát;

A hivatali szolgálatra rendelt közrendőrt, levélhordót, a körjegyzői székház tisztántartására hivatott kisbíró idejének nagy részét a saját háztartásához foglalkoztatva kötelességük pontos teljesítésétől elvonta. Közhivatali állásával össze nem férő iszákosságával megbotráncokozást kelt és még egyéb körülmények valamint az által is, hogy oly sok fegyelmi eljárás és ismételt figyelmeztetés állása lelkiismeretes betöltésére eredménytelenül utasította, igazolva állását betölteni képtelen.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— 151
Nyomda	— 151

Nagy ur a rendőr!

— Meghurcolt volt aradi katonatiszt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Julius hó 27-én Bécsből Budapestre érkezett egy aradmegyei gazdálkodó uriember, B. S., (valószínűleg Bacsilla Sándor volt katonatiszt) ki a London szállóban akart lakást felvenni, mert másnap szeretne volna utját folytatni. A szállóban nem volt már szoba; ő tehát egy barátjára várva, aki az említett szállóban lakott, leült egy utcai padra, mely a közönség pihenő helyeül kellene hogy szolgáljon, ahol nappal hordárok ülnek, éjjel pedig, mint látszik, veszedelmes rajta ülni. Alig ült pár percig, odajött hozzá egy rendőr, így szólította meg őt:

— Hé, mit csavarog itt! Igazolja magát!

Az illető ur így válaszolt:

— Talán más hangon beszélne velem?

A rendőr így replikázott:

— Az apád csavargó szentségét — s azzal most már nem is igazoltatva, vitte őt be az ötödik kerületi kapitányságra, ahol egy rendőr-ellenőr fogadta.

A rendőr jelentett:

— Ez a csavargó a rendőri testületet szidta.

Az ellenőr felelt:

— Miért nem verted ki a fogát?

Belökték a „csavargót“ egy büzös és bogarrakkal teli cellába, melyben már Réthi János rákospalotai kocsis volt bezárva. Reggel ki sem hallgatták, tolonkocsira rakták s kivitték a tolonházba. Itt, mielőtt kihallgatták volna, ujjlenyomatot akartak felvenni róla, de ő ellen-szegült. Végre Polgár fogalmazó elé került. Bemondta nevét és polgári állását. Elővették a nyilvántartást és közölték vele, hogy ő rég keresett katonaszökevény! B. S. kijelentette, hogy 1909-ben köszönt le tiszti rangjáról, tehát nem lehet katonaszökevény. De ha nem hiszik, hozassák el katonai írásait, holmija között van egy ismerősénél. A fogalmazó jelentést tett a tanácsosnak, mire az így ítélte:

— Át kell adni a katonai hatóságnak!

Közben, mert méltatlankodott e képtelen eljárás fölött, elítélték 4 napi egyesre, a rendőrség megsértése címén! Telefonáltak a térparancsnokságra, honnét egy káplár és négy szuronyos baka vonult ki érte. De mert tiltakozott, hogy őt minden ok nélkül így hurcolják át a városon s különben is, mint volt tisztet csak tiszt kísérheti, — jött érte egy 32 es hadnagy s az kísérte el a térparancsnokságra.

Itt Krall alezredes elé vezették. Az aradmegyei uri ember elmondta itt, hogy absolute nem katonaszökevény, 1909-ben mondott le tiszti rangjáról, a köröző levél 1908-ból való, tehát világos a tévedés. 1908-ban mint hadnagy egy leányt megszöktetett, egy hét múlva haza is jött, de közben a leány családja kurrentáltatta. De ez a körözés régen elévült.

A katonai okmányokat el is hozatták, azok igazolták állításait, de az alezredes kijelentette, hogy itt súlyos esetről van szó, hát szuronyos őrséggel átkísértette őt a hadkiegészítő parancsnokságra, este 10 órakor. Ki sem hallgatták, magánzárkába tették s ajtajára kifüggesztették a F. D. 7. Deserteur Straftettel-t, melyen ez van a bűn okául megjelölve: *bis auf weiteres Präventivhaft*. Huszonhetedikén fogták el — huszonkilencedikén délelőtt evett először ez idő alatt pár falatot, amihez egy káplár juttatta. Három napig, augusztus 2-ig tartották fogva, kérése dacára ügyvédet nem engedtek hivatni hozzá, végre harmadnap kijelentették, hogy a rendőrség mégis csak tévedett, B. S. nem katonaszökevény, mehet ahová akar!

Verekedés a Házban.

— Botrány Okolicsányi körül. — Véres párbaj. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, augusztus 3.

A képviselőházban ma igen nagy izgalom és verekedésig elfajult botrány támadt Okolicsányi László pártonkívüli képviselő felszólalása miatt. Okolicsányi már napok óta emlegette, hogy felszólal a véderővitában s hogy a kormány javaslatait védve leleplezéseket fog tenni a koalíció kibontakozó tárgyalások ismertetésével a függetlenségi pártokról. Az ellenzék nagy ingerültséggel várta Okolicsányi beszédét, mert sehogyse tudja megbocsátani neki, hogy függetlenségi létére a kormány táborába állt.

Előcsatározások.

Félegy óra felé került ma sor Okolicsányi beszédére. A függetlenségi eddig a folyosón tárgyalták Okolicsányi dolgát s általános volt vele szemben az elítélő vélemény. Károlyi Mihály gróf összetalálkozott a folyosón Okolicsányival s így szólt hozzá:

— Kérek, határozottan elítélem az eljárásodat. Értelmetlen, hogy függetlenségi képviselő létedre, hogy vagy képes támogatni a kormány javaslatait. Még fülemben cseng az a beszéd, a melyet kerületemben mondottál; ott egészen másként nyilatkoztál.

Ugy az ellenzéki, mint a munkapárt nagy érdeklődéssel várta Okolicsányi felszólalását. A baloldalon vagy ötven képviselő gunyos zajjal támadt rá, mikor fölállott, míg a munkapárt élénk figyelemmel várta a fejleményeket. Bent volt a teremben Héderváry gróf miniszterelnök, Zichy János gróf és Hazai Samu miniszter s vagy százhusz munkapárti képviselő. Okolicsányi a Kossuth-párt szomszédságában beszélt és sokaknak feltűnt, hogy a munkapárti fiatalság kezdettől fogva ott ült körülötte. Mellette, előtte, vagy hátamögött ültek a munkapártból: Nagy Sándor, Farkas Pál, ifjabb Molnár Viktor, Csuzy Pál, Hámos Antal báró, Hámosy László, Rakovszky Iván, Pál Alfréd, Montbach Imre, Söpkéz Sándor s mások, — úgy látszik, azért, hogy támadás esetén védelmezzék, mert a képviselőknek nem itt van a rendes helye.

Okolicsányi a gunyos megjegyzések záporától borítva kezdett beszélni.

— A delegáció... szólt.

— Renegáció! — hangzott kórusban a baloldalon.

— Ez a beszédem...

— Ez a székfoglalóm!

— Ez idő alatt...

— A fekete-sárga zászló alatt!

— Akkor a függetlenségi pártban...

— S most a császár táborában!

— Jáköhalmán is ezt mondtam...

— Onodon is!

Aztán meg ilyeneket kiáltottak feléje:

— Szerencsés utat a tuloldalra!... Isten önnel. Ocskay brigadéros!... Siklórepüléssel a munkapártba!...

— Ki tudja ezt? — szólt egy izben Okolicsányi.

— Talán Weisz Mandfréd tudja! — kiáltottak többen a baloldalon. (Ma azt beszélték tudniillik a folyosón, hogy Okolicsányi a Weisz Mandfréd-féle hadiszergyár ügyésze.)

És így ment ez percről-percre.

Justh Gyula a folyosón járkált, míg Okolicsányi beszélt: azt mondta, hogy nem bírja elviselni a jelenet kinosságát.

Az Okolicsányi körül ülő munkapárti fiatalság csak egy darabig hallgatta némán az ellenzék gunyolódását, azután pedig zajongani, zugni kezdett s a közbeszólók rendreállítását követelte. Különösen hangos volt Pál Alfréd, aki folytonosan kiabált az ellenzéki képviselőkre. Beck Lajosnak például ezt kiáltotta:

Mi van a tintatartóval?

— Várja meg a bírói ítéletet! — kiáltott vissza Beck Lajos.

Itt már olyan izzó volt a levegő, hogy a szenvedelmek végleges kitéréséről lehetett tartani. Összevissza kiabált mindenki, úgy hogy az ülésteremben már csak egy nagy hangzavar harsogott.

Okolicsányi ekkor éppen Tiszára hivatkozott.

— Ahá, az új vezér! — kiáltották balról.

— Nincs mit szégyenkeznie miatta! — zugta vissza bőszülten a munkapárti fiatal gárda.

— Önöknek Bokányi a vezérük, Buchinger! — harsogott az egész jobboldal.

— Buchinger következetes az elvekben! — kiáltották balról.

— Bokányi, Bédi Róza, Schönbergerné, ezek a vezérek, — kiáltotta Hajos Kálmán.

Pozsgay Miklós és Pál Alfréd.

Pozsgay Miklós erre különösen méltatlankodni és zugni kezdett.

— Köpöcsészét ide! — rikácsolta Pál Alfréd.

Borzasztó kiáltozás és tombolás támadt erre a baloldalon.

Pozsgay Miklós rákiáltott Pál Alfrédra.

— Hozd ide a fejedet, mungó!

Pál Alfréd: Kiét?

Pozsgay: A tiédet!

Pál Alfréd: Vezérköpő!

Pozsgay: Majd abba köpök!

— Szemtelen disznóság! — kiáltotta erre az asztalra csapva s fölugorva Pál Alfréd.

A baloldalon dühöngve ugráltak föl a képviselők, az asztalt verték, tele torkukból kiáltottak, már semmit se lehetett hallani. Csak látni lehetett, hogy Pozsgay fölugrik, a Kossuth-párti padok között átvergődve, egy-két ugrással Pál Alfréd előtt terem s öklét a magasba emelve, teljes erejével lesújt a hátálóra. A szörnyű ütést Hámosy László fogta föl. Pozsgay dulakodni kezd. Pál Alfréd is ugrani, űni akar, de jobbról balról közbevetik magukat. Hámosy, Hámos, Csuzy, Huszár az ütéseket fölfogják, az ellenfeleket szétválasztják, lefogják s megakadályoznak egy általános, óriási verekedést. Návay Lajos elnök közben fölfüggeszti az ülést s lesiet az elnöki emelvényről.

Szörnyű izgalom vett erőt a képviselőkön, olyan ordítás és tombolás keletkezett, aminő a dobálás óta nem volt a Házban. Hosszu időbe került, míg a szenvedelmek lecsillapodtak annyira, hogy az ülést folytatni lehetett.

Az elnök nyilatkozata.

Návay Lajos elnök az ülést ismét megnyitva, így szól:

— Mindenképpen sajnálatos és súlyosan megrovandó incidens történt. A Ház tagjai, a kiknek kötelességük a szónoklatot bármely oldalról türelemmel és békében meghallgatni, a vita folyamán oly szenvedélyes kitérésre ragadtak magukat, a melyek a t. Ház tekintélyét a legközelebből érintik és sértik. (Általános helyeslés.) Kötelességem elnöki jogaimnál fogva ez incidenssel szemben a házszabályok legszigorubb alkalmazásával eljárni és minden mellékkörülménytől eltekintve, a rendet helyreállítani. Pozsgay Miklós képviselő ur, azután rákövetkezőleg Pál Alfréd... (Zajos fölkiáltások balról: Pál Alfréd kezdte! Ellentmondások jobbról.) A Ház elnökének ilyen esetben magasabban kell eljárni, semhogy... (Nagy zaj a Ház minden oldalán.) Nem akarom ismételni azokat a kifejezéseket. Pozsgay képviselő urat provokálták. (Zajos helyeslés balról: Ugy van! Ez az igaz! Zaj jobbról.) É szintén nagyon erős kifejezéssel válaszolt, azután Pál Alfréd a legmélyebben parlamentaritis kifejezést használt, a mi után kénytelen voltam az ülést fölfüggeszteni. A közbekiáltókkal szemben kérem a tisztelt Házat, méltóztassék a házszabályok 255. szakaszának alkalmazásával úgy Pál Alfréd urat, mint Pozsgay Miklós képviselő urat a mentelmi bizottságnak kiadni. (Élénk helyeslés.) Ha a Ház ehhez hozzájárul, azt hiszem, mint elnök, emberi lelkületemtől telhetően mindent megtettem és azt a kérést intézem a Házhoz, hogy ilyen fontos időben, a mikor az egész ország figyelme ideirányul, igyekezzünk a Ház méltóságát megőrizni és

komoly eszmecserével, nem pedig durva sértésekkel igyekezzünk a haza ügyét szolgálni. (Élénk helyeslés. Fölkiáltások: Üljen Návay!)

A Ház az elnök javaslata értelmében határozott s Pál Alfrédot és Pozsgayt kiadta a mentelmi bizottságnak.

A háznapy és az ujságírók.

Közvetlenül a verekedés után zajos jelenet játszódott le a magyar ujságírók páholya előtt, amely a függetlenségi párt padsorai mögött van. Mikor Pozsgay megtámadta Pált s az elnök az ülést fölfüggesztette, az ujságírók székre és padra álltak, hogy jobban lássák az eseményeket, s azok részeseit. Egyszer csak oda sietett Angyal József háznapy és rákiáltott a hírlapírókra:

— Az a panasz, hogy önök uszítják a képviselőket, önök okozzák a botrányokat. Fölszólítom önöket, viseljék magukat tisztességesen.

Az ujságírók elképedve hallották ezt a kifakadást, amelyre semmi okot nem adtak.

— Ők verekszenek és mi csak nézünk — mondották közülök többen. — Micsoda dolog ez? Mit akar itt? Csak az elnöknek van joga bennünket rendreutasítani!

A háznapy megismételte előbbi szavait, majd ingerülten hozzá tette:

— Egy szóval: ne szemtelenkedjenek!

A hírlapírók megbotránkozva utasították vissza ezt a modort és közülök Pethe Márton dr. rákiáltott Angyalra:

— Pimaszság így beszélni! Kikérjük magunknak!

A háznapy erre eltávozott. Az ujságírók sérelmüket bejelentették a Ház elnökségének. Tudomást vett róla Héderváry gróf miniszterelnök is, a kit a munkapárt részéről úgy informáltak, hogy csakugyan ujságírók biztatták Pozsgayt, hogy üsse areul Pált, a mi azonban a hírlapírók egybehangzó kijelentése szerint téves állítás, mert a hírlapírók részéről ilyen biztatás nem történt semmiféle formában. Héderváry gróf azt mondotta:

— Derítsék ki az ujságírók, hogy kik biztatták közülök Pozsgayt és majd akkor elintézzük a dolgot.

A hírlapírók sérelmét Okolicsányi beszéde után az ellenzék részéről többen szóvá tették a képviselőházban.

Huszár Károly (sárvári) elmondja az affért és az ellenzék nevében visszautasítja, hogy őket bárki is uszithatná. A sajtó jogának korlátozására történt kísérlet és kéri az elnökséget, hogy megfelelő nyilatkozattal orvosolja a sérelmet.

Lovász Márton után Angyal József kijelenti, hogy Huszár valótlanul mondta el a tényállást. Ő az ujságírókat nem sértette meg, csak arra kérte őket, hogy viselkedjenek tisztességesen, mert a képviselők panaszkodnak a zajongásuk miatt.

Szentiványi Árpád, majd Huszár Károly és Polónyi Géza szólalt még föl. Polónyi azt indítványozta, hogy az elnökség indítson vizsgálatot a dologban és a holnapi ülésen tegyen erről jelentést.

Határozatot nem hoztak és az ülés a holnapi napirend megállapítása után háromnegyed háromkor végződött.

A parlamenti politikai tudósítók az őket ért sérelem ügyében ma este Schiller Henrik dr. szindikusz elnöklete alatt értekezletet tartottak. Márkus Miksa indítványára elhatározták, hogy megvizsgálják, mennyiben felel meg a valóságnak az a vád, amellyel a háznapy előtt névtelen feljelentők illették a parlamenti tudósítók egy részét. Schiller Henrik és Lenkey Gusztáv szindikuszok nyomban kihallgatták az összes baloldali parlamenti tudósítók és meg-

állapították, hogy azok helyéről ma egyáltalán nem hangzott el közbeszólás. A szindikátus ezután a következő határozatot hozta:

„A valóságnak megfelelő tényállás további megfelelő eljárás végeit a Ház elnöksége elé terjesztelik és egyttal a Ház elnökségével közlendő, hogy a házagnak ma tett nyilatkozatát a parlamenti tudósítók elégtételnek nyilvánosan el nem fogadhatják. A Ház elnökségének válaszát a szindikátus holnap délelőtt tartandó értekezlete elé terjesztik.”

Párbaj.

Pál Alfréd és Pozsgay Miklós között lovagias affér keletkezett a botrány következtében. A segédek, Pál részéről Vojnits Sándor és Montbach Imre, Pozsgay részéről pedig Déry Zoltán és Zlinszky István, kardpárbajban állapodtak meg. A kardpárbajt délután 5 órakor vívták meg a Rákossy-féle vívóteremben. A párbajt Vojnits Sándor vezette; miután a békítési kísérletek meddők maradtak, a felek hevesen csaptak össze. Mindketten a fejükön sebesültek meg. A sebeket bekötötték és a párbajt tovább folytatták a feltételek szerint: végkimerülésig. Az újabb összecsapásnál egyik fél se sebesült meg. A vezető segéd kijelentette, hogy most már csak egyszer engedi össze a feleket s miután a következő összecsapás is sebesülés nélkül történt meg, a párbajt beszüntették. A felek kibékültek.

Véres verekedés a nászut után.

— Egy mérnök és egy földbirtokos afférje. —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 3.

Augusztus elsején este a 9 óra 30 perckor Kolozsvár felé induló gyorsvonat egyik másodosztályú fülkéjében véres verekedés történt. Egy mérnök, akinek sikerült megőrizni az inkognitóját, egészen fiatal, köpcös ember, vidékről jött, nászutról és hazafelé tartott, Marosvásárhelyre és egy földbirtokos, Rácz Jenő joghallgató szerepeltek a kinos botrányban. A fiatal pár jött először. A férfi lefoglalta a fél fülkét, elhelyezte a esomagjait és a feleségével együtt kiment a perzonra, a fülkét pedig lezártatta. Amikor visszatért, már egy fiatalemberült a helyén és nyugodtan cigarettázott. A mérnök véletlenül belebotlott a földbirtokosba:

— Na! — kiáltott fel a fiatalember.

Ebből lett a szóváltás.

— Micsoda szemtelenség egy bezárt kupéba betolakodni!

— Micsoda szemtelenség egy kupét lezárni?

A szóváltásból heves összekapás lett és hangos vita. Éles szitkok hangzottak el közben. Később, valószínűleg mert a fiatal földbirtokos fixirozta a mérnök fiatal feleségét, előről kezdődött az eset. A még álló gyorsvonat bezárt fülkéjéből egyre hangosabb dulakodás zaja tört ki. Végül összeverekedtek. A mérnök arculütötte a földbirtokost, ez pedig a feleség és a cseléd sikitása közben rontott rá a mérnökre és tehetetlen dühében a homlokába harapott és fogaival egy darabot ki is tépett belőle. A verekedés nagy botrányt kellett. Az utasok kétségbeesve kiáltoztak segítségért, de közbe nem léphettek, mert a kupé zárva volt.

Végül is a kalauzok az ablakon keresztül törtek be a kupéba és úgy választották azt a percek óta véresen verekedő feleket. Rendőri eljárás nem lett az ügyből, a felek lovagias utra terelték a dolgot. Egyikük sem utazott el, hanem visszatértek és egy-egy ho-

telben vettek lakást. A mérnök provokáltatta a földbirtokost, meg is állapodtak a párbaj feltételeiben, de Rácz sebestüléseire való tekintettel tíz napi (halasztást kért és kapott. A mérnök erre hazautazott Marosvásárhelyre. A párbaj tíz nap múlva lesz rendkívül súlyos feltételek mellett.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Heltsai-kabaré szinpadai tréfái kellemes szórakozást nyújtanak a publikumnak. Az eddig bemutatott öt perces szelők is az igazi kabarészellelem frappáns ötletességét vitték a szinpadra s azok az apró bohózatok, amelyekre most készül a társulat szintén a legújabb termékei a humor irídalomnak. Különösen pompás ötletesség a „Szeretnék valami savanyut” című szinpadai tréfa, amelyet a közeli napokban mutat be a társulat. Holnap, pénteken teljesen új szatírák kerülnek színre természetesen a társulat valamennyi elsőrangú tagja fellép újabb magánszámokkal.

* Színészet Makón. Nádassy József, kinek színháza teg napelőtt Szombathelyen leégett, tudvalevőleg hajléktalan lett. A hajléktalan színigazgató ma sürgönyileg arra kérte Makó város rendőrkapitányát, engedné meg, hogy az őt ért katasztrófa való tekintettel, az idei színi évadot augusztus hó 10-én megkezdhesse. A rendőrkapitány a legnagyobb készséggel teljesítette a kérelmet s sürgönyileg értesítette Nádassyt a kért engedély megadásáról.

* A Royal nagy mozgó-színház csütörtök este tartotta bemutató előadását a nyári színházban. Nagyszámu közönség gyűlt egybe, mely élvezettel szemlélte a szebbnél-szebb képeket és különösen a remek Páros szöktetés után adott zajos tapsal kifejezést megelégedésének. A zenekíséretet Franyek zenekara igen jól látta el. A műsor teljes egészében pénteken megismétlődik. A pénteki előadáson a 33. gyalogezred zenekara játszik.

* Nagy detektív műsor az Uriániába. (Második ciklus. Nick Carter esetei.) Emlékeztet az a nagy, feltűnő siker, melyet csak a legutóbbi napokban ért el az *Uriáni színház* a pompás detektív históriával. Az első ciklus képeit mutatták be akkor, pénteken pedig a második, a hatásban még szenzációsabb új ciklus kerül színre. Amott Nick Winter amerikai detektív nyomozó zenije szolgáltatott a képekhez anyagot, az új ciklusba Nick Carter a tipikus gonosztevő esetei kerülnek színre. Két szövevényes bűnygyben látjuk szerepelni, egyik esetben mint egy pénzhamisító banda feje okoz gondot a New-York rendőrségeinek, a másik esetben mint gyermekrabló ejti halálos félelembe egy milliomos családját. A frakkos betörők című kép, a betörést mint elit foglalkozást tárja elénk. A Véres kéz, a san-franciskói című negyed borzalmait ismerteti meg a nézővel. Szóval az új detektív műsor, melynek gazdag programjából csak ki kaptunk néhány látványosságot, az új ciklus épen elegendő érdekességgel szolgál a publikumnak s bizonyos, hogy ezek a ritkaság számba menő képek, meg is nyerik a közönség tetszését. 175

* A pálinkai áldozatal — utoljára. (Az Apolló slágere.) Bármily nagy érdeklődéssel is kíséri az aradi közönség Gerard világhírű szociális színművét, az Apolló színház három napnál tovább nem tarthatja műsorán, mert a mintegy 1000 méter hosszú film, amely a legsikerültebb s a legtekélyesebb felvétele, szombaton más városba kell küldeni a kölcsönző intézetnek. Így utoljára pénteken mutatja be az Apolló ezt a nagyhatású drámát élénken összeválogatott műsor keretében. A pálinka áldozatainak leírását a színház ingyen adja a közönségnek s teljesen érthető a hatalmas drámának legkisebb fázisa is. Máltyeséges életutakat választott a szerző darabjának mesészövevényéhez s a kinematográfia azt élethű realizmussal visszaadja a vásznonlapon. A szerepeket a legkitűnőbb színészek játsszák. Gerard drámájának utolsó előadása is rendezés helyárák mellett megy. Szombaton új műsor kerül bemutatásra az Apollóban. 177

Nincs döntés

Sulkovszky hercegnő házasságáról

— A berlini államügyész átirata az aradi árvaszékhez. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Schmettow Bernát gróf reménye még nem teljesedett. Hiába tette meg a nagy utat Berlinből Aradra, nem sürgönyözhetette meg a már türelmetlenül várakozó Sulkovszky Ida hercegnőnek a több mint egy év óta várt boldogító — igent. Tudniillik a gróf az aradi árvaszék mai ülésétől arra a kérdésre várt igenlő választ, vajjon férjhez mehet-e Sulkovszky hercegnő Schmettow Bernát gróffhoz?

Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésében volt döntendő az aradi árvaszék idős Sulkovszky Ida, továbbá Sulkovszky Ida hercegnő és Schmettow Bernát gróf által közösen még a múlt esztendőben beadott házasság engedélyezési kérvény fölött. Minthogy a nem elmebetegség, hanem gyengeelméjűség miatt gondnokság alá helyezett hercegnő személyes körülményeinek megváltoztatásába az aradi árvaszék fentartotta magának a beavatkozási jogot, Aradon kell eldönteni, vajjon az új házasság következtében a hercegnő vagyoni viszonyai kedvezően alakulnak-e és ezért, mint azt többször megirtuk, az árvaszék Halitzky Árpádot, a hercegnő gondnokát is felszólította, hogy beleegyezését adja-e a házasságra?

A gondnok határozott tiltakozását már ismertettük. Az árvaszék ma tartott ülésén felolvasásra került az a terjedelmes beadvány, amelyben Halitzky felsorolja mindama okokat, amelyek őt arra kényszerítik, hogy a hercegnőnek Schmettow gróffal kötendő házassága ellen tiltakozzék. Emezzel az argumentumok között a legsúlyosabb az volt, hogy a gróf ellen a berlini országos törvényszék előtt *hitelkezési csalás és magánokirathamisítás miatt bűnvádi eljárás folyik*. Mint azonban a berlini királyi államügyésznek az aradi árvaszékhez intézett ugyan csak ma felolvasott iratából kitűnt, am említett törvényszék vádta nácsa az ügyész védelejtése folytán az eljárást meg sem indította Schmettow gróf ellen, mert úgy látta, hogy az inkriminált ügyben teljes nyíltsággal és jóhiszeműen járt el, sőt még ő volt a káros fél, akinek inkább lett volna joga panaszszal élni, mint feljelentőjének.

— Ugy látszik az egész feljelentésből — mondja a porosz államügyész említett átiratának befejező passzusában — hogy itt csak üldözésről és arról van szó, hogy Sulkovszky Ida hercegnő és Schmettow Bernát gróf házassága elé valaki akadályokat gördítsen. Ez abból is kitűnik, hogy *Friedmann* berlini igazságügyi tanácsos ur, aki a feljelentést tette, nem volt hajlandó megnevezni azt az egyént, akinek nevében akarja megbüntettetni a gróft, akit az állítólagos és közvetlenül érdekelt károsult fél nem tartott szükségesnek bűnvádi eljárás alá vonatni.

Ez a védelejtő határozat a sokszor megirt ékszervásárlási ügyben keletkezett, amelyben a semmisé vált feljelentés szerint Schmettow gróf állítólag egy *Schulhof* nevű ékszerésztől briliáns gyűrűket és gyémántnyakéket vett azzal, hogy a hercegnő tudtával vásárolja s az ékszerek árában adott váltókra rá is vezette „Sulkovszky Ida hercegnő megbízásából.”

A berlini államügyész kijelentette továbbá azt is, hogy a Schmettow gróf ellen tett másik két feljelentésben a nyomozat meg sem indult.

Az aradi árvaszék még sem határozott ma abban a kérdésben, hogy beleegyezését adja e

a házassághoz, mert mint azt megírtuk, a berlini ügyészség többször említett átiratának megérkezése után Halitzky Árpád gondnok egy újabb beadványban arról értesítette az aradi árvaszékét, hogy a drezdai törvényszék előtt egy Matthausz nevű ember ellen bűnvádi feljelentés van és Schmettow gróf is bele van keveredve ebbe a bűnperbe. Az árvaszék ma tartott ülésén sürgős megkeresést intézett a drezdai törvényszékhez az iránt, hogy tudassa vele, miben áll ez a bűnügy és csak ennek megérkezése után fog dönteni a házassági kérvény ügyében.

Robbanás

a pankotai Messer-cég nagykereskedésében.

— Elpusztult áruraktárak. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Pankota, augusztus 3.

Ma délben súlyos tűzkatasztrófa történt Pankota főterén a dúsgazdag Messer Lipót és fia nagykereskedő cég üzletében. Eddig még ki nem derített módon felrobbantak a pincében elhelyezett benzin-rakományok. A láng egy pillanat alatt felesapott a tetőre és pár perc elteltével az egész nagy épület lángban állott. A tűz estig eltartott, rengeteg kárt okozva a cégnek, mert a tető elhamvadt és a ház súlyosan megrongálódott.

A katasztrófáról ez a tudósításunk szól:

A tűz keletkezéséről kétféle verzió kering. Az egyik szerint a tűz úgy támadt, hogy Messerék egyik inasa a pincében gyufát gyújtott s emiatt az ott elhelyezett nagymennyiségű benzin felrobbant. Ezzel szemben Messerék azt állítják, hogy a tűz kitörésének időpontjában senki nem tartózkodott a pincében, az inasok az üzletben voltak, a család pedig bent ebédelt a lakásban. Szerintük a tűz *csakis a padláson keletkezett*. Hogy a tűz mégis a pincében tört ki, arra is tudnak magyarázatot adni. A padlást ugyanis, melyben szintén vannak áruk elhelyezve, a pincével lift köti össze. A padláson valami kisebbfajta tűz lapanghatott, talán épen a szalmában, melyek közé a törékeny áruk voltak elhelyezve. Egy szikra a lift nyílásán keresztül átpattanhatott a pincébe s ott aztán *felrobbantotta a benzint*.

A robbanás többször megismétlődött s a detonáció oly erős volt, hogy nemcsak a falubeliek, hanem még a szőlőhegyen lakók is megrémültek tőle és a tűz színhelyén teremtek. Már az első percben tisztában volt mindenki azzal, hogy az üzlethelyiség és a nagy raktár teljesen a tűz martaléka s hogy az árukból is alig lehet valamit megmenteni. A padlás tele volt értékes árukkal, ugyancsak a pince is, ezekből *nem lehetett semmit se megmenteni*. A lakásban levő butorokat és az üzletben elhelyezett áruk közül egy keveset még gyorsan ki lehetett hozni a lángoló tető alól. Ezeket az üzlethelyiség előtt, az utcán helyezték el. A tűz köré gyülekezett nagy tömegben azonban természetesen akadtak kétes egyének is, kik a zürzavarban *örizetlenül hagyott holmikat megdézsmáltak*.

Néhány perccel a tűz kitörése után a pankotai tűzoltóság Kővágó Lajos parancsnok vezetésével megjelent a helyszínen, de *nem mertek a tűz eloltásához hozzáfogni*. A tömegben ugyanis az a hír terjedt el, hogy az üzletben *három métermázsza puskapor van raktáron s a tűzoltók attól féltek, hogy ha ez a nagymennyiségű puskapor felrobban, valamennyien elpusztulnak*. A tulajdonos kijelentette a parancsnoknak, hogy a hír nem igaz és arról *igyekezett őt meggyőzni, hogy puskapor*

csak igen kevés volt raktáron és az is az üzletnek olyan részében van elhelyezve, melyhez a tűz nem férhet. Mindez azonban *nem használt, a tűzoltók feltették az életüket*.

Késő délután a szomszédos Világos közszékből vonultak át a tűzoltók s a pankotaiakkal együtt hozzáláttak az oltáshoz. Igyekeztek megmenteni azt, ami még menthető volt s így sikerült is a dohányárut, a bályegeket kimenteni, az üzlet berendezésének nagyobb része azonban a tűz martaléka lett. A ház tetőzete is elégett, a falak pedig a robbanás következtében megsérültek.

Ugyanebben a házban van a Pankotai Gazdasági és Iparbank üzlethelyisége is. Ennek előszobájában a mennyezet a robbanás következtében beomlott, más kárt azonban itt a tűz nem okozott. [A bank berendezését és értékeit így sikerült megmenteni.

A tűz, a robbanás és az oltás következtében elpusztult anyagok értéke *százötvenezer koronát tesz ki, amelyből biztosítás révén 70,000 korona megtérül*.

A tűzet az esti órákban sikerült nagy nehezen eloltani, úgy, hogy a szomszédos házak megmenekültek.

Elterjedt a híre annak, hogy a cég egyik inasa és Messer szakácsnéja megsebesültek, Messer azonban kijelentette, hogy ez nem igaz, a tűz senkiben sem okozott kárt.

Tévedések, mulasztások.

(Rendőri vizsgálat a hétfői tűz miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Két szénne égett és boncoló késektől megszabdalt emberi heltestet helyeztek ma örök nyugalomra az aradi temetőben: Toderics János és Farkas Pál földi maradványait. A hétfőn hajnalban pusztított tűz áldozatai tehát már nyugszanak, de nem nyugodhat az emberekben a humánus érzés, amely azt kérde: *Miért kellett meghalni, odaégni ennek a két ifjú embernek? A választ talán megadja a minden körülményre kiterjedő vizsgálat, amelyet a rendőrség folytat.*

A rendőrségi nyomozás két irányban oszlik meg. Egyrészt azt kutatják, hogy a tűz jelzése, a tűzoltók kivonulása, a vízvezeték megnyitása körül nem történt-e késedelem, vagy mulasztás.

A vizsgálat második része a tüzeseteknél szokásos bűnügyi nyomozás, amely ezuttal két körülményt igyekezik kideríteni. Az egyik a tűz keletkezésének okát kutatja, azt: *vajjon gondatlanság, vagy gyújtogatás okozta-e a szerencsétlen végű tüzesetet*. A másik körülmény, amelyet a bűnügyi nyomozás fog szintén tisztázni, az, hogy *a két ember megégése miatt terhel-e valakit és kit terhel vétkes gondatlanság*. A rendőrségen már tegnap este 9 óráig és ma is egész nap folytatták a kihallgatásokat a tűz ügyében.

A rendőri eljárásnak az a része, amely azt kutatja, hogy helyén volt-e, kötelességét teljesítette-e minden funkcionárius, minden hatósági közeg a tűz perceiben, körülbelül be is fejeződött. Berecz Ferenc rendőrkapitány sorra kihallgatott a mai napon mindenkit, aki csak erre nézve fölvilágosítást adhatott. A tanuvalomásokból a tűz keletkezéséről az oltás megkezdéséig a következőket lehet megállapítani:

A tűzet legelőször Baltyán János vasuti altiszt vette észre éjfélutáni két óra hét perckor. Ekkor még csak egy ruháskosárnyi területen égett az elsőnek kigyuladt épület. Baltyán tanuvalomlásában ezeket mondotta el erről:

— Amikor a tűzet észrevettem, átugrottam a kerítésen és odafutottam az égő épülethez. Aztán ismét kimásztam a kerítésen át az ut-

cára és befutottam a vasuti állomásra, hogy a tüzet jelezzem. Amint a kocsikijárához értem, láttam, hogy ott áll egy ismerős ember. Rákiáltottam:

— Tűz van a Keresztessy korcsmában. Jelezd a rendőrségnek.

— Ezzel megfordultam és futottam vissza az égő házhoz. Az emberi érzésem, osztönöm azt sugalta, hogy elsősorban az égő épületben levő embertársaim megmentésére gondoljak. Azt hittem, hogy a tűzjelzést majd elvívják. Az én becslésem szerint három, legfeljebb négy percben telt, amíg a tűzjelzést a tűz észrevétele után az említett módon leadtam.

A rendőrségen ezzel szemben nem nagyon tartják valószínűnek, hogy 3 perc alatt meg lehessen tenni kétszeri kerítés átmászással együtt a Keresztessy-háztól a vasuti állomásig az utat. Akárhogyan is van: fontosabb az, hogy Baltyán tűzjelzését nem továbbították. Az a vasutas, akinek Baltyán szólt, jóformán nem is értette a hirtelen beszédet. Annyi bizonyos, hogy a két óra hét perckor keletkezett tüzet fél három utánig senki sem jelezte.

Már megírtuk, hogy a toronyőr fél három után néhány perccel jelezte a tűzoltó lakatnyába a tüzet. Berecz kapitány kihallgatta ma a toronyőrt is, aki ezeket vallotta:

— Láttam, hogy a vasuti állomás közelében elég sűrű füst gomolyog. Eleinte azt hittem, hogy egy tolatómozdony áll az állomáshoz vezető síneken. Sötét éjszaka volt és a sűrű fák is akadályozták a kilátást, tehát hosszabb ideig kellett figyelnem az említett tájakra, a míg megállapíthattam, hogy nem mozdony füstjét látom, hanem tüzet. Fél hármat már elűtötte, amikor a fák mögül lángot láttam fölcsapni. Azonnal megadtam a tűzjelzést a lakatnyába azzal, hogy a vaggongyár ég. A tűzoltóságon két óra harmincnégy perckor vették az értesítést. Az ügyeltes tűzoltó azonnal fölverte az órséget. Szereltek és indultak tíz perccel félhárom után. Csak az a baj, hogy a vaggongyár felé a Kossuth-utcán végig.

Akárhogyan is van az máris kétségtelen tény, hogy *jó félóraig égett a tűz anélkül, hogy jeleztek volna*. Ha most ehhez minimális negyeórát, husz percet számítunk arra, amíg az elhúzó tűzoltóság a vaggongyártól a tűzhoz eljutott, akkor megérthető, hogy miért nem sikerült az oltás, miért pusztulhattak oda az emberek.

A rendőrség nyomozása megállapította azt is, hogy *vizhiány nem volt*. A viztoronyban ugyanis két ór van. Az egyik, aki a telefonnal alszik, a nyitott ablakon át meghallotta a szomszédos tűzoltóaktanyából a tűzjelző telefon vészes csilingelését. Lafutott a földszinten alvó társához és annak segítségével megnyitotta a viztartó csapját, sőt telefonon még nyomást is kért a gépházból akkora, amiódon a rendőrségtől a vízmű bekapcsolását kérték. Tehát viz még a tűzoltók kivonulása előtt volt.

Mulasztás nincs tehát, csak szerencsétlen véletlenek vannak. Ez persze mit sem változtat azon, hogy a késések segítségével két ember megéghetett.

A bűnügyi vizsgálatot Green Nándor főkapitány vezette a legnagyobb erővel. A tűz keletkezésének okát még nem állapíthatták meg, ellenben az a kérdés, hogy a bennégett két fiu hogyan és miért került a szénás padlásra, körülbelül tisztázva van. Scheiber Lajos vasuti vendéglős azt vallotta, hogy a padláson az alvást betiltotta és a heteseknek egy szobát jelölt ki lakásul. Ezzel szemben Krisnik Tódor parádés kocsis ugyancsak a rendőrség előtt tett tanuvalomlásában úgy nyilatkozott, hogy *abba a szobába ő nem engedett be senkit*, mert félte a lószerszámokat.

Green főkapitány ma a városi mérnöki hivatal utján fölmérette annak a két kis szobának a területét, amelyet Scheiber férfi, illetve női cselédei részére lakásnak kijelölt. Ily módon akarja a nyomozás megállapítani azt, hogy a kérdéses szobába egyáltalán *elfért-e mind az öt hetes*, vagy annak szűk volta egyenesen

nem kényszerítette-e őket arra, hogy a szénapadlason keressenek hajlékot.

Az összes iratokat holnap teszi át Greén Nándor főkapitány a királyi ügyészséghez.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Sikkasztással vádolt vezérigazgató.

Átvirati tudósítás.

Budapest, augusztus 3.

Balogh Lajos budapesti divatáru kereskedő vezérigazgatója lett a kolozsvári Heinrich József ásvány- és gyógyszappangyár részvénytársaságnak, amely 100.000 korona részvénytőkével alakult meg. Ez a részvénytőke azonban a forgalomhoz képest elégségesnek nem bizonyult, ezért olyan vezérigazgatót kerestek, aki vagyonos ember s aki a szükséges tőkét folyósítani tudta a részvénytársaságnak.

Ilyen módon lett Balogh Lajos vezérigazgató s ebbeli minőségében előbb 50.000 koronát, utóbb ismét 15.000 koronát folyósított a részvénytársaságnak. Pár hónap múlva azonban Balogh megismerte a társaság viszonyait és arra törekedett, hogy a fennálló viszonyt a részvénytársasággal megszüntesse és pénzét visszakapja.

A részvénytársaságnak sikerült időközben Székely Dobi Géza személyében újabb vezérigazgatót találni, aki a Balogh Lajos kielégítésére szükséges összegeket a társaságnak a rendelkezésére bocsátotta. Erre a volt és az új vezérigazgató egymással 1909. május 9-én elszámoltak és ez alkalommal Balogh bizonyos, még kielégítetlen követeléseinek fedezésére a társaság pénzéből 8000 koronát magának megtartott. Ezért a részvénytársaság Balogh Lajos ellen sikkasztás büntette miatt főljelentést tett. Miután az ügyészség ebben az ügyben nem vállalta a vád képviselőt, a panaszos részvénytársaság a lefolytatott vizsgálat után vádiratot adott be.

A vádirat ellen a bepanaszolt volt vezérigazgató kifogásokkal élt. Ma tárgyalta ezeket a kifogásokat a budapesti büntető törvényszék vádtanácsa Saly Dezső táblabíró elnöklésével. A vádtanács Balogh Lajos ellen az eljárást megszüntette, mert a pör tárgyát bünvádi eljárásra alkalmasnak nem találta, már azért sem, mert a részvénytársaságnak alkalma lett volna követelését a bepanaszolt vezérigazgatónak nála lévő pénzből levonni.

§ Uj ügyvédek. Az aradi ügyvédi kamara közhirre teszi, hogy Pocol Valér dr. és Riebel Armin dr. ügyvédet, Petrozsény székhellyel, Selariu Emil dr.-t pedig Hátszegen az ügyvédek lajstromába felvette.

§ A tolvaj altábornagyné nem beszámítható? Temesvárról jelentik: Kanovits Hedvig ügyben ma fordulat állott be. A védőügyvéd a temesvári királyi törvényszékhez ugyanis beadványt intézett, amelyben Kanovits Hedvig elmebeli állapotának megfigyelését kérte. Az ügyvéd a kérvény támogatására felhozta, hogy a tolvaj altábornagyné terhelt családból származik és ezért tetteiért nem vonható felelősségre. A tolvaj altábornagynénak egyik fivére kétszer volt elmeorvóintézetben elhelyezve, nagybátyja pedig paralízis progresszívában halt meg. Clairné maga is a legnagyobb fokú idegességben szenved, amely miatt még házasságának ideje alatt folytonosan jelenetek voltak férjével. Így egy ízben volt férjével Budapesten sétakocsizott, majd hirtelen felállt a kocsiiban és rémesen segítségért kezdett kiabálni. Már jókora csődület támadt, amikor az altábornagyné hirtelen kiabálni kezdett:

— Segítség, segítség emberek, a férjem meg akar ölni!

Ilyen jelenetet az asszony ez előtt is produkált. A vádtanács ma döntött ez ügyben, a kérelemnek helyt adott s Clairné-Kanovits Hedvig elmebeli állapotának megfigyelését elrendelte. A vádtanácsnak eme határozata ellen az ügyész felfolyamodást jelentett be a királyi ítélőtáblához, amely ez ügyben a legközelebbi napokban fog dönteni.

§ Halálos baleset. Ez év május 25-én, mint megirtuk, egyik lóvasúti kocsit az Asztalos Sándor-utcában halálra gázolta Frick Antal aradi vállalkozót. Az ügyészség gondatlanságból okozott emberölés miatt vádat emelt a kocsis, Zay József ellen, de az aradi kir. törvényszék a mai tárgyaláson felmentette a vád alól.

A tolvaj honfitárs.

— Az aradi rendőrség nyomozása egy bolgár tartalékos tiszt után. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

A rendőrség folyosóját, hivatalos helyiségeit ma délelőtt kétségbeejtő jajveszékeléssel járta sorra egy harminc év körüli ember, akiről minden megkérdezés nélkül látni lehetett, hogy bolgár kertész. Csakugyan az is volt, s amint nehézkes, tört magyar nyelvű beszédéből kivehették: lopás miatt akart panaszt tenni. A büntető osztályba utasították a siránkozó panaszost, aki utközben is minden rendőrnek, még a kapusnak is elzokogta keszvét.

— Elvették a pénzemet! Négy hónap óta gyűjtöttem! 800 koronámat vitte el a gazember!

A panaszfelvételnél végre bőbeszédűbb lett a szerencsétlen bolgár és elmondotta, hogy Radov Illés a neve s a Gulyás-dűllőben lakik. Már néhány éve jár Aradra, ahol a többi bolgár kertészek szokása szerint csak tavasztól ősziig tartózkodhatik és zöldséget, paprikát, ugorkát, paradicsomot, sárgarépát, hagymát termel. Ősszel azután a megtakarított pénzükkal főkerekednek a bolgár kertészek és mennek haza Bulgáriába. Hogy ott hon hogyan élnek, az titok, de itt Magyarországon az a bolgár kertész elve, hogy mennél kevesebbet költsön. Iparkodik olcsó földet bérelni, munkásokat nem tart, maga és családja dolgozik hajnaltól késő estig, a veteményes föld mellett épít valami rozoga kalyibát hajléknak és még ételre sem ad ki pénzt: répával, hagymával, paprikával él. Ilyen életet folytatott Radov Illés is és csak így érthető, hogy március óta a mai napig — négy hónap alatt — több mint 800 koronát takarított meg.

A Gulyás-dűllői földön kettesben kapálgatták, öntözték a veteményeket tegnapig Radov Illés és a felesége. Tegnap azután megsaporodott Radov háznépe egy fiatal bolgárral. Ennek a történetét így panaszolta el a megkérő bolgár kertész.

— Tegnap estefelé egyszerűen öltözött fiatal ember állított be hozzám. Épen vacsoráztam én és a feleségem, amikor az idegen jött. Láttam, hogy honfitársam és ezért barátságosan fogadtam. A nevét is megmondta: Petrov Miklós. Azt állította, hogy munkát keres Magyarországon. Addig addig emlegette, hogy épen csak annyit szeretne megkeresni, amivel hazautazhat, nincsenek nagy vágyai, jó munkás, dolgozó, erős ember, hogy kedvet kapjam és megegyeztem vele: lépjen munkába nálam. Sok a dolgom, alig győztem már kettesben a feleségemmel, szükség volt egy olcsó munkásra és úgy látszott, hogy Petrov meg fog felelni. Mindjárt ott is marasztaltam éjszakára, reggel pedig azzal hagytam otthon, hogy segítse az öntözésben az asszonyt. Én magam szokásom szerint hajnalban bejöttem a városba, a piacra zöldséget árulni.

Amíg Radov a Szabadság-téren tuladott a paprikáján és egyéb zöldségén, az alatt a Gulyás dűllőben furcsa dolgok történtek. Petrov Miklós nem nagyon törte magát a munka után. Amíg Radovné künn dolgozott a vetemények között, a fiatalember a kunyhóban feltörte Radov ládáját és kifosztotta. A ládában nyolcszáz koronánál több készpénz volt és egy százkoronás kötelezvény. Petrov mindent magához vett s azután odébb állt. Az asszony nem sokat törődött vele, azt hitte, hogy Petrov nem akart dolgozni és azért ment el. Csak jó későn délelőtt, amikor Radov hazatért, tünt ki a valóság.

— Amikor a mai bevételtem el akartam zárni a ládába, — beszélte tovább a panaszos — akkor vettem észre, hogy a zár le van feszítve. A pénzemet egy dobozban a ruhák alatt tartottam. Megnéztem: nem volt ott. Csak bankókban nyolcszáz koronám volt féltreve, de volt azonfelül arany és ezüst pénz is, hogy mennyi, nem tudom. Egy száz koronás kötelezvényt is elvitt a tolvaj. Ahogy a feleségem elmondta, hogy Petrov szó nélkül elszökött, mindjárt tudtam, hogy ő a tolvaj. Egész évi keresetemet vitte el a gazember. Március óta gyűjtöttem a pénzt, hogy legyen télire, ha majd hazamegyek, és most minden oda!

— Most már arra is emlékezem, hogy ki ez a Petrov Miklós. Tegnap este még nem is gondoltam rá. Nem közönséges ember, nem napszámos, vagy kertész, amint ő állította. Jól ismertem apját, még a télen is, amikor otthon voltam Bulgáriában, beszéltem vele. Országos széhhámos, elzülött alak ez a Petrov. Községi jegyző volt otthon, tartalékos tiszti rangot viselt a bolgár hadseregben. Aztán sikkasztott a községi pénzekből, megszökött. Körözik is a sikkasztás miatt, de azért is, mert katonaszökevény.

Az érdekes multu Petrovot a rendőrség már nem találta Aradon. Elrendelték tehát országos körözését.

Pofonok a szerelmes bankárnak.

— Mi történt a 13-as szobában? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Keszthely, augusztus 3.

A hagyományos sífokl pofonok az idén Keszthelyen csattantak el így csattantak el:

Egy budapesti bankigazgató vigan lubickolt a vízben, ahol ezuttal együtt volt tout Keszthely, illetőleg tout Budapest keszthelyi kirendeltsége. A ravasz bankigazgató előszeretettel a nők között uszkált és oly ravasz volt, hogy mint vattát, a fülébe dugott egy levelet. A levél nem volt más, mint egy ugynevezett enyveshát, annak a hátára szerelmi valómást írt a tuloldalón lefotografált ur. Egy pillanat és a bankdirektor odanyomta az enyveshátú levelet a legszebben lubickoló és legjobb formákat mutató hölgynek. A folytatás már nem ment ilyen simán.

— Jöjjön ki direktor ur! — kiáltott le a vízbe Strausz vendéglős. — Várják.

— Ki?

— Valaki!

W., mert ez a kezdő betője a bankár nevének, rohant a partra a hirnők jött és pihegve sugta:

— Menjen a Hullámba, a 13-asba.

És ő ment. Ment, mint egy hódító Robur, mint egy Napoleon Austerlitznél, mint a Krausz Simi az értékdőzsdén. Ment és biztos volt benne, hogy a nő, akinek a füléből a levelet átnyújtotta, sikerült meghódítania. Rohant — a szerelmitől kergetve rohant — a Hullám-szálló 13-as szobájába. Az ajtó nyílt, az ajtó becsukódott, egy pillanat és a bankigazgatónak már

átnyújtottak két pofont, amit a férj adott a feleség nevében és megbízásából és ami a legszébb, tanna jelenlétében.

Ezzel vége is lett. A hódító bankigazgató aietve távozott kudarca színhelyéről. Szerencsésje volt: a lépcsőházban találkozott ő nagyságával, az imádott nővel. De az rá se nézett.

HIREK.

Láng Lajos báró.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, az usztus 3.

A hivatalos lap mai száma egy érdemeken gazdag férfiu kitüntetését közli. A király Láng Lajos dr. belső titkos tanácsost, országgyűlési képviselőt magyar bárói rangra emelte. Az erre vonatkozó királyi kézirat a következő:

A Személyem körüli minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Láng Lajos dr. belső titkos tanácsosom, országgyűlési képviselőnek a törvényes utódainak, a közélet terén szerzett kiváló érdemei elismerésül, a magyar bárói méltóságot Csanakfalvi előnévvel díjmentesen adományozom. Kelt Bad Ischben, 1911. évi július 28-án. Ferenc József s. k. — Khuen-Héderváry Károly gróf s. k.

Láng Lajos kitüntetése általános és osztatlan örömet keltett mindazokban a körökben, amelyek az ő kiváló kvalitását ismerik és egyéniségét tisztelik.

Láng Lajos 1849. október 13-án született Budapesten. Ott végezte középiskolai tanulmányait is, majd tanulmányai kiegészítése végett Párisban és Berlinben töltött pár évet. Egy darabig az irodalommal foglalkozott, majd a nemzetgazdaságtan magántanára lett a budapesti egyetemen s egyszersmind az Ellenőr közgazdasági munkatársa is. 1878-ban Szakson s 1881-ben Pápan képviselővé választották. 1882-ben a Hon és Ellenőr egyesülése után a Nemzet szerkesztője lett, majd hamarosan az egyetem statisztikai tanszékére nevezték ki tanárnak. 1883-ban az Akadémia levelezőtagja s az egyetem jogi karának dékánja lett. 1889-ben pénzügyminiszteri államtitkárnak nevezték ki, majd 1896-ban a képviselőház egyik alelnökévé választották, 1897-ben valóságos belső titkos tanácsos, 1902-ben pedig kereskedelmi miniszter lett s közben jelentékeny közgazdasági és politikai tevékenységet fejtett ki az irodalom terén is. Az első Khuen-Héderváry-kabinetben újra kereskedelmi miniszter lett, melynek bukása után visszatért egyetemi katedrájára. A koalíciós éra alatt nem vállalt mandátumot.

A Khuen-kormány alakulásakor az általános figyelem és érdeklődés központjában állott, mert Khuen-Héderváry miniszterelnök naponta felkereste, hogy tanácsát kikérje. A múlt évi választásokon két kerület, Debrecen és Versec választotta képviselőjévé, de ő a debreceni mandátumot tartotta meg.

— Az időjárás. Jólát: Lényegtelen hőváltozással sok helyen, főleg keleten és délen eső vagy zivatar várható. — Távirati Jólát: Enyhe, sok helyen esőpadék, zivatar. — A hőmérséklet délből 25-8 Celsius.

— Fejérváry gróf lesz? Fejérváry Géza báró, a darabont testőrség kapitánya augusztus 15-én katonai szolgálatának hatvanesztendő jubileumát fogja ünnepelni. A bécsi „Zeit“ azt jelenti, hogy úgy a király, mint a hadsereg rendkívüli ünneplésben fogják részesíteni Fejérváryt. A képviselőház folyosóján ma délelőtt egész határozottsággal terjedt el a hír, hogy a király ebből az alkalomból grófi rangra emeli Fejérváry bárót.

— Viz! Viz! Viz! Néhány száz esztendővel ezelőtt Kolumbusz Kristóf kilenvennapos hajóútján „föld, föld, föld!” kiáltással üdvözölte Amerika partjait, mi pedig „viz, viz, viz!” üdvriadallal fogadjuk Szathmáry Károly vízi zörgődnök amas értesítését, hogy szombaton és vasárnap éjjel egy óráig ad vizet a vízvezeték. Éjjel egy óráig; Micsoda gyönyörűség elképzelni, hogy az ember még éjjel után is kap vizet a vezetékéből. De nehogy elkényeztetve érezze magát a közönség, Szathmáry-Neptun Károly mindjárt hozzá teszi, hogy már hétfőn ismét kénytelen este tíz órakor elrekeszteni a vizet. Ám lehet, hogy néhány nap múlva újra éjjel nappal teljes működésben lesz a vízmű.

— A cseklézi gyűjtővizsgáló fogságban. Pozsonyból jelentik, hogy Jálies Sándort, a cseklézi Eszterházi grófi kastély volt kulcsárját ma vizsgálati fogságba helyezték és a pozsonyi ügyészség fogházába szállították. Jáliesot ma újból szembeállították Eszterházy Ilona grófnővel és a súlyos bizonyítékok alapján tartóztatták. Gróf Eszterházy Károly, a cseklézi hitbizomány jelenlegi tulajdonosa így nyilatkozott a nyomozásról:

— Jálies Sándor, aki elődeim idején tíz évig szolgált, nem szívesen látta, hogy beköltöztünk a kastélyba. Ezzel ugyanis új rend következett be, a minnek az lett a következménye, hogy Jálies jövedelme — nem a fizetése — megcsökkent. Furesán hangzik, de tény, hogy éreztem velem az ellenszenvét. Ha valamit parancsoltam, nem teljesítette, s így természetes, hogy hideg bánásmódban részesült. Valószínűleg érezte, hogy megingott az állása, jóllehet nem küldtem volna el. A nyomozás során fölmerült bizonyítékok a legnagyobb mértékben ellene szólnak és én nagyon alaposnak látom a gyanút, a mely benne keresi a tettest.

— Arad államségelye. A belügyminiszter ma értesítette Arad város hatóságát, hogy kiutalta a városok két milliójától Aradra eső 50 ezer koronát. A pénz már délután meg is érkezett a kir. adóhivatalba.

— Léghajó-osztály Debrecenben? Egy budapesti esti lap írja: Magas katonai körökből vesszük az érdekes hírt, hogy a katonai létszámemelésrel kapcsolatosan új léghajóosztályokat is szerveznek. A léghajó „abtheilungo”-kat részben teljesen sik, részben pedig hegyes vidékeken helyezik el. A sik vidékek között a hadvezetőség elsősorban Debrecenre gondolt, ahol a Hortobágy igen alkalmas terep e fontos gyakorlatokra. Különbösen is az a fő, hogy repülőgépekkel kísérletezzenek, erre pedig a sik terület elsősorban alkalmas. Ha a terv keresztülvitele sikerül, úgy egy teljesen önálló léghajóosztályt helyeznek el Debrecenben, ami gazdasági szempontból igen fontos a városra nézve.

— Kirabolt vasúti pénztár. Anconából jelentik: Giorgetti vasúti pénztáros tegnap este 123.000 lira tartalommal lezárta a pénztárt. Amikor a helyiségből távozott, két ember lépett eléje; megragadták, megkötözték és egy félreeső helyiségbe dobták. A rablók ezután 80.000 lirát vittek el a pénztárból. Azt hiszik, hogy elbocsátott munkások voltak. A rablást csak reggel fedezték fel.

— Nagy kártanyeréség. Bécsből jelentik: A badeni rendőrségen feljelentést tettek egy hazárdjáték társaság ellen, mely egy kávéházban nagy összegeket szokott nyerni. A társaságot egy másik kávéházban éppen abban a pillanatban tartóztatták le, amikor 37.000 korona nyereség felett akartak osztani. A rendőrségre vitték őket, ahonnan igazolás után valamennyiüket szabadon bocsátották.

— Kolera. Triestből jelentik, hogy ott a mai napon újabb ázsiai kolera megbetegedés történt.

— A birkózók bosszúja. Berlinből jelentik Magdeburgban tegnap izgalmas eset történt. A városban birkózó csoport lépett föl, amely szokás szerint kihívta a városban lakó birkózókat. — Tegnap egy munkás jelentkezett, a kit a birkózók sehogy sem tudtak legyőzni. Az egyik birkózó dühében oly erővel verte a földhöz a munkás fejét, hogy nyakszirtje eltört. A borzalmas eset a közönség körében leirhatatlan pánikot keltett s mindenki rémülten menekült a cirkusból.

— Égő repülőgép. Budapestről jelentik: A rákosi repülőtéren naponta buzgón kísérletezik repülőgéppel Kvasz András mechanikus. Ma reggel is felrepült s tizenöt—husz méter magasságban ötször átrepülte hosszában a teret. Mikor hatodszor akart fordulni, a motorból hirtelen láng csapott ki, amely meggyújtotta a lobbanékony vázonszereket, majd a faváz kezdett égni. A gép égett s így repülve még csak jobban ingerelte és vadította a lángokat, úgy hogy Kvasz helyzete csakhamar igen veszedelmes volt. Mire le tudott szállni, szemöldökei lepörkölődtek s kisebb égési sebeket szenvedett. Mégis szerencsésje volt, mert elállíthatta a motort, le tudott ugrani, mielőtt a benzin felrobbant volna. A gép azonban a jobb szárny kivételével elégett.

— Sikkasztó hivatalnok. Berlinből jelentik: A Birodalmi Bank egy Milliöffer nevű alkalmazottja depot jegyeket akartak sikkasztani, de szándékát még idejekorán megtudták és a hűtlen hivatalnokot elfogták. Milliöffera számlatulajdonosoktól akarta a jegyeket kicsalni, hogy azokat elzalogosítva pénzt szerezzen. Többeknél ez sikerült is, de az egyik tulajdonos gyanusnak találta a dolgot és bejelentette az igazgatónak. Az igazgató délből elzáratta az ajtókat, úgy, hogy senki sem mehetett ki s aztán a feljelentővel végigjárta a hivatal szobáit. A feljelentő határozottan felismerte Milliöffert, ki erre bevallotta bűnét.

— Megszökött aradi korcsmáros. Az aradi rendőrségnek tudomására jutott, hogy Muntján János vendéglős, akinek a Lázár Vilmos-utcában az Avarffy féle házban volt korcsmája, iparendelő nélkül sütőmunkások közvetítésével foglalkozik és már több aradi péknél helyezte el sütősegedeket. A kihágási bíróság 200 kor. pénzbírságot rótt Muntjánra és az új kihágási büntető eljárás értelmében büntető parancssal akarták tudomására hozni az ítéletet Muntjánnak. A kézbesítés megkísérlése alkalmával azonban az derült ki, hogy Muntján megszökött Aradról. Korcsmáját bezárta, augusztus elsején már házbért sem fizetett és ismeretlen helyre távozott. A rendőrség keresi.

— Mikor a lovak nem akarnak elindulni. Tragikomikus esetről értesít bennünket écskai tudósítónk, mely nevetésre készíti az embert minden komoly következménye mellett is. Arról van ugyanis szó, hogy Unhold Mátyas écskai gazda tegnap délelőtt a buza behordásával volt elfoglalva. A szekeret, úgy látszik, tulajdoson megrakta, mert a lovak nem tudták elindítani a kocsit. Ezt látták a szomszédos földtáblán dolgozók és edakiáltották neki, hogy rajjon tüzet a lovak alá, akkor majd elindulnak. Unhold felesége szót fogadott a tréfás tanácsadónak és egy csomó szalmát meggyújtva a lovak lábához fektette. A lángok belekaptak a száraz buzakevékbe és csakhamar az egész kocsit lángokban állt. Ettől megvadultak a lovak és most már tényleg elindultak. A vad vágatásban azonban az égő kevék mind leestek a kocsiról és a földön égettek tovább. A lovak is súlyos égési sebeket szenvedtek, úgy, hogy az egyik el is pusztult. Mindez azért, mert a lovak nem akartak elindulni.

— Elítelt törzsorvos. Berlinből jelentik: A főhaditörvényszék legutóbb tartott tárgyalásán K. dr. törzsorvos ügyével foglalkozott. A törzsorvos szabályellenesen bánt a tisztiszigetével, folyton sértegette, ütötte és életveszélyes fenyegetéssel illette. A törzsorvos tanár a Vilmos császár nevét viselő akadémián, a szelgája pedig muskétás közlegény. A tárgyaláson azt mondta az orvos, hogy a legény mindig hazudott neki és rosszul viselte magát, mások azonban a legnagyobb dicsérettel beszéltek a legényről. A szolga szemébe mondta az orvosnak, hogy durván szidalmazta és marhának nevezte. Egy délután a tükör elé állította az orvos és azt mondta, hogy ilyen feje van a bikának is. Utóbb már verte az orvos a legényt. Egyszer, a mikor mellbe ütötte, a legény azt mondta neki, hogy nem engedi magát megütni. Az orvos erre kardot rántott a kard hegyét a legény mellére tette.

— Agyonszurlak! Kettéhasítom a koponyádat! — kiáltotta.

A főhaditörvényszék egy heti szobafogságra ítélte a törzsorvost.

— Páris—konstantinápolyi repülőverseny Budapesten át. Egy párisi lap Páris—Konstantinápoly között repülőversenyt rendez. A párisi lap, amely egyelőre inkognitóban marad, százezrekre rugó díjakat tűzött ki erre az utra, amely idő és távolság tekintetében a legnagyobb szabású lesz az összes eddigi nemzetközi versenyek között. A Magyar Aero-Klubot már hivatalosan értesítették az előkészületekről amelyek egyelőre még nagy titokzatosággal folynak. Az értesítésből nyilvánvaló a minket ez érdek a legközelebről, hogy a verseny-ut legtekintélyesebb része, közel hatszáz kilométer Magyarországra esik. Az ország ilyenformán a legnagyobb látványosságnak néz elébe. Egészen bizonyos, hogy a versenyen a világ összes neves aviatikusai és pilótái részt vesznek, akik majd Budapesten keresztül fognak repülni. Husz-huszonöt repülőgép szeli át majd Budapest felett a levegő-éget. A nemzetközi repülőverseny keretében jelentős szerepe lesz az első magyar aviatikusnak, Székely Mihálynak is, aki mindenesetre benevez a versenyre. Az eddigi tervek szerint valószínűleg szeptember derekán tartják meg ezt a kolosszális repülőversenyt. Itt említjük meg, hogy Székely Mihály repülőgépen magyarországi körútra indul. A terv, amely szerint a kiváló aviatikus elrepülne mindazokra a helyekre, ahol még csak híréről ismerik a gépmadarát, nem készült el még teljesen, csak annyira bizonyos, hogy a legközelebbi hónapokban okvetlenül megvalósul. Ezt a körutat ugyanez az Aero-Klub fogja rendezni a célja az vele, hogy az aviatika kultúrtörökvéseinek megnyerje azokat is, akik ma még hitetlenkednek a fejüket csóválják, ha aviatika szóba kerül.

— Elfogott merénylő. Kovács Márton módosi utmesternek ez év január 3 án kellemetlen összeszólalkozása volt Kiss Ernő gyógyszerészszegéddel, akire a szóváltás hevében revolverrel rálőtt. A lövés nem sebezte ugyan meg a gyógyszerészszegédet, akit csak néhány arcát érő löporszemese perzselt meg, de szándékos emberölés kísérlete miatt mégis megindult az eljárás Kovács ellen. Miután pedig az utmester közben állásáról is lemondott, Módosról is ismeretlen helyre költözött, a nagyikindai törvényszék elrendelte ellene a körözést. Kovács nemrég Aradra került és itt Fenyvesi építésznél kapott tisztességes alkalmazást. A bejelentő hivatalban azonban ráakadtak a körözésére és ma délben letartóztatták. A szerencsétlen embert átkísérik a nagyikindai törvényszékhez.

— A Maros halottja. Megírtuk, hogy vasárnap délután az alsó marosparton egyik vizimalomnál egy munkásember fulladt a Marosba. A pécskai előjáróság ma arról értesíti az aradi rendőrséget, hogy ott kifogták a hullát. Megállapították, hogy Koza László papirgyári munkás volt a vízbe fullt.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 3-án a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: Szabó János munkásnak Katalin nevű leánya. Szabó Sámuel fékezőnek József nevű fia. Tóth András kocsirendezőnek Mihály nevű fia. Bogsán Károly vasuti hivatalnoknak Anna nevű leánya. Bauer Dezső fényképésznek Sándor nevű fia. Berecz Károly építési vállalkozónak Károly nevű fia. Farkas Péter városi rendőrnek Péter nevű fia. Mandits Imre csendőrmesternek Árpád nevű fia. Tomcsányi Bolozár magyar királyi jószágigazg. fogalmazónak Gusztáv nevű fia. Gál Gyula lakatosnak Aranka nevű leánya. Meghalt: Strasser Tibor 14 napos fiu. Hess Aranka 9 hónapos leány. Labasán Hajnal 9 hónapos leány. Farkas Péter 1 napos fiu. Toderovics János 18 éves hetes. Farkas Pál 18 éves hetes. Cseh Klára 54 éves magánzó. Mácsán Katalin 16 hónapos leány. — Házasság nem fordult elő.

— Nem reklám, hanem valóság, hogy Korányinál mesés olcsón lehet most vásárolni. Nem kerül pénzébe, ha erről meg akar győződni. 877

— Meghívó. Értesítetnek az orth. izr. hitközségi tagok, hogy f. hó 5 én, szombati istentisztelet alkalmával próba előimádkozások lesznek, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az Elnökség. 3467

— Franela likőrök legbiztosabb készítéséről — hánylag — a likőraroma 1 üveg 60 fillis volték és Weisznai. 4501

MULATSÁGOK.

(=) Az ujaradi tanuló ifjuság augusztus 20-án az uradalmi söresarnok helyiségében a Délvidéki Tudóvészellenes Szövetség ujaradi Fiókja és az Ujarad-zsigmondházi önkéntes Tűzoltó-Egyesület javára műkedvelői előadás-sal egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez.

Elutazás előtt

Óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatású

„RADICAL“

molyirtó porral, kapható —.80, —.50 és 1 koronás dobozokban
∴ kizárólag ∴

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer-János-u. 2.

Évente sok pénzt takarít meg, ha Drogeria szükségletét állandóan fenti cégnél szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek, háztartási cikkek, illatszerek, valódi és saját gyártmányú kölni-vizek, finom szappanok, arc-cremek, szájjvizek, fogpaszták. — Nagy választék fésűk, hajtűk és hajkefékben

Ki tud jobban sirni?

— Szinigazgatók az adókiivető-bizottság előtt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, augusztus 3.

A nagyvárad adókiivető-bizottság előtt ma a szinigazgatók jelentek meg. Együttműködésben vonultak fel Erdélyi Miklós szinigazgató, Kondor Ernő, a Bonbonniere Cabaret igazgatója és Székely Jenő, az Uránia-színház tulajdonosa és keserves panaszok közt bizonyították, hogy nem helyénvaló az ő adójuk emelése, hiszen az eddigit is alig tudják fizetni. Miből, miből? — így sópáncodtak a direktorok. Erdélyi és Kondor eddig 200—200 koronát fizettek, Székely adója pedig 120 koronát volt. Ezzel szemben a bizottság most 260—260 koronában állapította meg adójukat. Természetesen, hogy az igazgatók protestáltak ez ellen. Először Erdélyi szólak fel:

— Kérem nekem semmivel sincs több jövedelmem ma, mint ezelőtt, ezzel szemben azonban növekedtek és növekednek kiadásaim s így kérem hagyják helyben eddigi adómat.

Nagy magyaragatás, hosszas pourparlé után végre is csak a régi 200 koronát állapították meg a javasolt 260 korona helyett. De ez ellen már Kondor tiltakozott.

— Én tisztelt bizottság több adót fizessek, mint Erdélyi? Mikor neki városi szolgálója van, én pedig teljesen magamra vagyok utalva. Hiszen az én vállalatom még teljesen új vállalat s mint ilyen, inkább támogatást érdemelné. Hisz eddigi adóm is sok.

A jó adókiivető bizottság pedig méltányos volt. Különösen a derék Kondorral szemben, aki anynyi kellemes estét szerzett a bizottság ezalatt vegy tagjainak. Hát a Kondor adóját is a régi 200 koronában állapították meg.

Már most csak Székely Jenő volt hátra. De neki aztán volt argumentuma bőven.

— Kérem, csak nem fogok több adót fizetni, mint a szinigazgató, vagy mint Kondor, akiknek mindennap óriási bevételük van. A színházban 1500, a kabaróban 1200 hely van és mindkettő mindig tele van. Az én kis színházomban pedig csak 300 hely áll a közönség rendelkezésére.

És beszélt volna még tovább is, ha közbe nem szól a bizottság egyik tagja.

— Ön több adót fizethet, mint Erdélyi, vagy Kondor, mert több a bevétel.

— Én?

— Ön tart naponként hat előadást délután négytől este tízig és minden előadásra telk ház van, így tehát Ön sokkal több jegyet ad ki naponként, mint akár Erdélyi, akár Kondor.

De Székely sem hagyta magát. Hanem elke-seredetten folytatta a harcot.

— Tessék csak meghallgatni. Igaz, hogy én hat előadást tartok, azonban a délutáni két előadás 4 től 6-ig ifjusági előadás, amelyen belépő díj nincs. Az is igaz, hogy a mozi nagy látogatottságnak örvend, de sietek megjegyezni, hogy a további négy előadás közönségének legalább fele szabadjeggyel jár a moziba. Különben kedves bizottsági tag ur, ön klasszikus tana erre, hiszen ugy-e ön is potyajeggyel jár az Urániába.

A komor bizottsági teremben falrengető kacagás harsant föl. És a bizottság a jó hangulat hatására a mozi évi adóját 160 koronában állapította meg...

TANÜGY.

(=) Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter áthelyezte Szeifart Vilmos brádi állami polgári iskolai r. tanítót jelenlegi minőségében a móri állami polgári iskolához.

Maidt és Schrod

angol uri divat és fehérnemű különlegességek üzlete
Arad, Andrassy-tér 17. (Reinhardt-ház)
 Ajánljuk dusan felszerelt árnyéktárcákat, hol a legdivatosabb átmeneti könnyű angol felöltőket 40 koronától, valódi panama kalapok 11 koronától, és gummi kabátok 30 koronától, la. Fehér és sárga ingek 3.50 koronától stb. kapható nagy választékban. 2169
 Szelid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi fodrászsegédek e hó 6-án, vasárnap a Millenium sörözőben különtermében gyűlést tartanak, melyen a kongresszusi ügyeket beszélnek meg s a táncmulatság rendező bizottságot választják meg.

(*) Az aradi turisták a Magas Tátrában. Az Aradi Turista egyesület augusztus 23-tól hat napra tervezett tátrai kirándulására, — tekintettel arra, hogy a magyar fürdők ez idén óriási módon látogatottak, — csak augusztus 10-ig lehet jelentkezni, mivel a lakásokat két héttel előbb kell már lefoglalni. Jelentkezni lehet az egyesület igazgatóságánál (Deák Ferenc-u. Vass-szálló), szóval vagy írásban. A kirándulást illető minden kérdésben ugyanitt felvilágosítás szerezhető. Részvétel díj személyenként 145 korona, mely összegben minden költség befoglaltatik. Kirándulási központ Alsó Tátrafüred. A kirándulás felőleli: Kassát, Poprád Felkát, Ó-, Új- és Alsótátrafüredet, Tarpatakfüred és Nagytátrai völgyet, a vizeséseket és az óriási zubatagot, Tátralomnicot, Tátra-Széplak és Felső Haagit, a megszfalvi völgyet és a poprádi tavat, a szentiványi Csorba tavat, Mory telepet, a Királyhegyvidéken: a szepesi utat, Virágvölgy nyaraló telepet a gölnie patak völgyét, a dobsinai nyaraló telepet és jégbarlangot, a straczenai völgyet a Cobwig szikla kapunál, végül Késmárk, Szepes Béla, Vöröskolostor és Koronahegy fürdőt, Dunajecet a szepesi vaskapuvál, Csorsztyn és Neder várakat és a lengyel oldalon Szavnicza fürdőt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Készlet adatai.

Budapest, augusztus 3

Amerika változatlan. Kínálát, vételkedv megfelelő, 20 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.
 Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1911. októberre	10.96—10.97	10.92—11.93
Buza 1912. áprilisi	11.19	11.20—11.13
Rozs 1911. októberre	8.95—8.96	8.92—8.93
Tengeri 1911. augusztus	7.65—7.66	7.57—7.58
Tengeri 1912. májusi	7.39—7.40	7.36—7.37
Zab 1911. októberre	8.00—8.07	8.00—8.01

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Augusztus 3.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀₀ ...	111.30
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀ ...	91.—
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ 0 ⁰ / ₁₀₀ ...	80.20
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀₀ ...	92.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény ...	94.—
Magyar nyereséménysorsjegy kölesön ...	220.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölesön ...	155.—
Oszták járadék papírban ...	92.20
Oszták járadék ezüstbe ...	95.90
Oszták járadék aranyban ...	116.50
Oszták koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀ ...	92.10
1880. évi oszták államsorsjegy ...	157.—
Oszták-magyar bankrészevény ...	19.50
Magyar hitelbank-részevény ...	843.—
Oszták hitelintézeti részevény ...	660.—
Oszták-magy.-államvasuti részevény ...	746.50
90 frankos arany (Napoleonkor) ...	19.01
Német birodalmi márka ...	117.25
London vista ...	240.10
Páris vista ...	95.07 ¹ / ₂
20 márkás arany ...	28.48

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.
 Távirati tudósítás.
 (Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)
 1911. augusztus 3.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	—	10 20—10 30
76	—	—	—	10 30—10 40
77	—	—	—	10 40—10 50
78	—	—	—	10 50—11 00

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	10 10—10 20
Rozs	—	—	—	8 00—8 10
Arpa	—	—	—	7 50—7 60
Zab	—	—	—	7 25—7 35
Tengeri	—	—	—	7 60—7 70

Kőbányai sertéspiac.

— Aug. 3. —
 Augusztus 2. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) — 152 fillér. Fiala közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 154—156 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 164—168 fillérig.
 Sertéslétszám: 1911. évi augusztus hó 1. napján volt készlet 27851 drb. — 1911. július hó 31-én felhajtott 393 drb. — 1911. augusztus 1-én elszállított 194 drb. — 1911. aug. 2. napjára maradt készletben 27839 drb.
 A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:
Bolgár Lajos.

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1911. augusztus hó 4-én, 5-én és 6-án,
 a budapesti **ROYAL**
 nagy mozgószínház előadásai.

Sláger! Mulattató!
A páros szöktetés
 vagy **öreg ember nem vén ember.**

Nagy parodisztikus vígjáték, előadva a legelőkelőbb amerikai színművészek által. Személyek: Valter gazdag földbirtokos. Alfréd, fia. Jenni, özvegy. Lili, leánya. Pap. Pincér. Szakácsnő.

A műsor többi mellékkepei:
 1. Monszerát a Pireneuszokon. Természetes felvétel.
 2. A titkos vizes korsó. Indiai dráma.
 3. Automata mint soffőr. Látványos mulattató.
 4. Az 6 gyermeke. Dráma.
 5. Az ezredes parancsa. Rendkívül mulatságos.
 6. Páros szöktetés.
 7. Állatszeliidők, mint vetélytársak. Nagy kiállításos látványos dráma.
 8. Bandika mint tolvajfogó. Rendkívül mulattató.

Este 7 órától 8 óráig I. rendű zenehangverseny a nyári színház előcsarnokában.

Előadás kezdete este 8 órakor.

Jegyek előre válthatók nappal a Téli színház pénztáránál. Este 7 órától a Nyári színházban.

A saját tulajdonát képező nagy monopol képek előadásai augusztus 15-én veszik kezdetüket, melyek közt színre kerül a jövő idény legérdekesebb ujdonsága

A 41 fok melegben izzadó bus szalma-özvegy és a vig szobacica.

Rendkívül mulattató bohózat 3 felvonásban.

Pénteken a 33. gyalogezred zenekara játszik.

URANIA

szépfénykép színház.
 (Báró Simonyi-uca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)
 Ma, pénteken 1911. augusztus 4.
 Szenzációs nagy detektív műsor. Második ciklus. 1. Nick Carter a pénzhamisító. — 2. Anarkisták a hajón. — 3. A véres kéz. — 4. Detektív az alpesi menházban. — 5. Nick Carter a gyermekrabló. — Frakkos betörők. — 7. Desperado, a félelmes seriv.
 Előadások d. u. 6 órától kezdve este 11 óráig.
 Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.
 Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.
 Ma, pénteken 1911. augusztus 4-én:
 1. Maxi és anyósa. Nevettető. — 2. A cári vadászterületen. Látványos természetutáni felvétel. — 3. Lemke, mint toreador. Komikus. — 4. A pálinka áldozata. Szenzációs szociális dráma. — 5. Pali, mint sürgönykihordó. Kacagató.
 Előadások délután 6 órától.
 Helyárak: Páholy főszékent 7 kor. Zartszék 1 kor. I-6 hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni

NYILTTÉR.*

Értesítjük a t. vevőközönseget, hogy **Aradon a fakereskedést beszüntettük**, miért is üzletek kötésére s pénz felvételére feljogosítva senki sincs s kérjük leszámolásaikat csakis az uradalmi intézőséggel eszközölni.

Czim: **Gróf Zoltowszky testv. uradalmi intézősége Marospetrecs** (Aradmegye.) 8478

Saldakonista

(férfi vagy nő),

ki a magyar és német nyelvet birja és ügyes gépiró azonnali :- belépésre kerestetik. :-

BING EDE

bor- és szeszesital nagykereskedő

ARAD.

Világhírű
 amerikai
 és angol

sandalcipők

óriási választékban, előnyös
 gyári áron árusít, csak ma

Kutányi J.

Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

Szülők és gyámok szives figyelmébe
 ajánlom iskola beiratási idény alkalmából dua választékú
fiu- és gyermekruha nagyraktáramat

Braun M.

ARAD,
 József főherceg-ut 3.

(Csanádi Takarékpénztár-palota,
 a Kossuth-szoborral szemben.)

legolcsóbb és legszolidabb kiszolgálás mellett

kész férfi és fiu-ruhatelepe

561—1911. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke az Erzsébet-utcában létesítendő esővíz csatorna elkészítése iránt f. évi augusztus 28-án d. e. 10 órakor zárt írásbeli versenyárgyalást tart.

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki ipara gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkálatok teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad szab. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkészett, vagy szabálytalan ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kapható, miután az összegárak és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlatokhoz 5% bánompénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkálatokhoz kizárólag hazai anyag használható és honi munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közgei ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánompénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk.

8. Ajánlattevő ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben eleget nem tenne: jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másoknak kiadni.

10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot, már az ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni fogja társai nevében, a munkálatokra vonatkozó rendeleteket és utasításokat átveszi s a folyósított járandóságokat felveheti. Nyilatkozatban kitéendő az is, hogy az ajánlat tekintetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.

11. Az ajánlatban világosan és határozottan kitéendő, hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

12. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

13. Az ajánlatok felett Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága dönt.

14. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük, nemkülömben pótajánlatokat sem.

Arad, 1911. évi július hó 31-én.

A gazdasági szék.

Nagymennyiségű**maculatura****jutányos áron eladó.****ÉRTESÍTÉS.**

Van szerencsém a n. é. közönséget, valamint igen tisztelt vevőimet értesíteni, hogy a 3468

férfi-, fiu- és gyermek-ruha üzletemet

Arad, Asztalos Sándor-utca 10. szám

(Dr. Keppich-féle házba) helyeztem át.

Igen kérem a tiszteit vevőközönség további szives támogatását.

Teljes tisztelettel

Moskovitz Izidor.**10,000 pár különféle CZIPÓ**

előrehaladott saison miatt, ugyszinte kalapok és divatcikkék hallatlan — — — — —

olcsón kerülnek eladásra.

Valódi

amerikai és angol sandal

még eddig nem létezett árakban.

20—25 csak K. 3.50 35—38 csak K. 5.80

26—28 „ „ 4.— 40—42 „ „ 6.60

29—34 „ „ 4.80 43—46 „ „ 6.75

877

Csak

Korányi Jenőnél

Szabadság-tér 3. szám.

Ingyen javítom a nálam vásárolt cipőket.

Figyelem!

50.000 pár cipő.

4 pár cipő csak 8 korona.

Néhány gyár fizetési zavarai miatt óriási cipőkészlet kiárusításával vagyok megbízva.

Minden megrendelőnek 2 pár férfi és 2 pár női tűzős cipőt szállítok a legújabb formában, elegáns szegelt talppal, fekete vagy barna bőr. Nagyság szám vagy mérték szerint. Mélyen az előállítási áron alól a 4 pár utánvét mellett csak 8 kor.

GELB A. cipőkiviteli áruháza

KRAKAU, No. F/40.

Nemtetszőt becserelek vagy a pénzt visszaadom. 3469

11139—1911. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a nagymélt. m. kir. földmívelésügyi minister ur 17000/XII. 2 1911. sz. rendeletével a következőket rendelte el: Az élesztő gyártása és forgalomba hozatalának szabályozása tárgyában 97700/910. sz. a. kiadott rendeletem 1. §-ának utolsó bekezdése értelmében azokban a helyiségekben, a melyekben sör-élesztőt gyártanak, vagy átcsomagolnak, nem szabad másféle élesztőt gyártani, vagy átcsomagolni. Mivel az élesztő keverők egy része, akik eddig egy helyiséget használhattak, üzemüket átalakítani, illetve megfelelő új helyiséget berendezni még nem tudtak, a külön helyiség kötelező tartására vonatkozó ezen rendelkezések végrehajtását f. évi szeptember hó 1-ig nem követelem meg. Mivel pedig a helyszini ellenőrzési szemlék végzése illetve ezeken a mintavétel bizonyos szakismeretet igényel, egyidejűleg intézkedtem az iránt, hogy az élesztők hivatalos vegyi vizsgálatával ez idő szerint megbízott gödöllői m. kir. szesz-kisérleti állomás vezetője, illetve közge a tj. város közigazgatási bizottságához intézett 26000/909. sz. F. M. rendeletben előírt módon a hatósági szemléken szakközveggként szerepelve mintákat vegyen A hivatalos eljárás során vett első minták a gödöllői m. kir. szesz-kisérleti állomáshoz küldendők. A 38286/1896. sz. V. R. 11. §-a értelmében vett hatósági másodminták az esetleges vegyvizsgálatás céljából az országos m. kir. chemical intézethez (Budapest, II. Oszlop-utca 26.) küldendők. A V. R. 11. §-a értelmében a magánfél által vett ellenminta azonban bármely az 1895. évi XLVI. t. cz. alapján való működésre felhatalmazott vizsgáló állomásnál megvizsgáltatható. Végül közlöm, hogy a csomagoló papirosok és a tartályok címkéjén a törvényszerű védjegy akadálytalanul alkalmazható, mert ez nem oly elnevezés, vagy megjelölés, mely az áru milyenségét vagy minőségét meghatározná. Ezen rendeletem a legszélesebb körben közhirre teendő. Budapest, 1911. évi május hó 5-én. A minister helyett: Kazy s. k. államtitkár. Arad, 1911. évi július hó 28-án.

Sarlott,
főkapitány.

3468—3469

Ezen rovatban minden szó egy-
szori beiktatásának ára 4 fillér.
vastagabb betűkkel 2 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh-ut 29.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elő — avagy levélbélyegekben. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közlendő. Levélbeli megkéréséknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetőt a kiadóhivatal kivánsra díjazásul megismerkesse. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Zálogházból

Kiváló arany, ezüst- és gyémánt-ékszereket vesz és elad. **Farkas Streiber** Arad, Tökölly-tér 1. 3074

LEVELEZÉS.

„Antigone“

főpostán levele van előirt jelige alatt poste restante. 3447

„Falusi idill“

levél ment „Eszmecszerőtől.“ 3463

Szalmaözvegy.

Őn a szalma és tölem kérde, hogy mi lesz? Széna vagy szalma? Hát szalma. Igen, üres szalma-cséplés a mi levelezésünk. Mint-hogy szalmaözvegyeségünk már csak rövid ideig tart, kérem értesítését, hol és mikor cseveghetnénk személyesen. Üdvözlő „Széna“. 5034

Kávéházi társaság.

Figyelemmel kísérik Önöket és hangosan tett megjegyzéseikből tudomásul vettük, hogy szeretnének velünk találkozni. Rendben van. Egyet azonban kikötünk, hogy csak ketten lehetnek társaságunkban. Választ e lap rovatába „2x2=4“ jelige alatt várunk. 5033

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-3329

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogcímje. I 3323

OKTATÁS.

Tanítónő-jelölteket

magánuton való előkészítésre jótállás mellett szívesen elvállalok. Bővebb értekezést Arad, Vécsey-utca 7. szám alatt. Okl. felső nép- és polgári iskolai tanárnő. 3438

5. gimnáziumot

végzett tanuló számára keresek augusztusra diákot, ki a görög nyelvet vele átismételné. Honorarium 20 korona. Cim a kiadóban. 3437

KIADÓ LAKÁS.

November 1-ére

3, 2 és 1 szobás lakások Kasza-utca 6—7. számú új házban kiadók. 3434

Kiadó.

Rákóczi-utca 25. sz. alatt most épült házban négy utcai szobából előszobából és szükséges mellékhelyiségekből álló teljesen különálló, kényelmes, modern urilakás. Bővebbet ugyanott, vagy telefon 464. 3392

LAKÁST KERESNEK.

Kerestetik

azonnal, vagy legkésőbb november 1-ig 3—4 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás, modern házban, földszint vagy I-ső emeleten, lehetőleg a kórház közelében. Ajánlatok „Központi Szálló“ 8. szám alá kéretnek. 3417

Keresek

november 1-ére egy modern 3 szobás lakást fürdőszobával. Cim a kiadóban. 3448

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó

egy darab teljesen új 20 hektoliter ürtartalmu víztartány hozzátartozó 8 méter magasságu lábbal. Bővebbet Weisz Jenő lakatosnál Andrassy-tér 9. 3309

Karácsonyról

viisszamaradt legdivatosabb doboz levélpapírok teljesen ép dobozokban 25% engedménnyel lesznek kiadásitva Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Andrassy-tér 16. Maurer-féle kilométer automobil- és kerékpár térkép ára 60 fillér. 555

A világhírű amerikai

„Vera“ cípők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szereshetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Minden ragyog.

ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisznál. I-3326

1 doboz 100 drb.

levélpapír 1 korona. Amerikai töltő tollszár 1 kor. Gyümölcs szalvetta 100 drb. 1 kor. Salicillal telített valódi pergament papír kapható Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadságtér 1. sz. 2551

10 koronától kezdve

térfi fűző, boks, cipő kapható Aradi Cipészek Termelő Szövetkezeténél Szabadságtér 15. Bizomány raktárak Csermön és Piskin. 3451

Gőzgép

2 H. P. Brauner és Glasek „Non plus ultra“ gyártmány eladó. Üzembem látható Heidt A. tejcsarnokában Ujpanát. Bővebbet az aradi Tejcsarnokban. 3436

Kellemes ital

a málnaszörp, behűtött szórával, üdit, frissit, üvegje 60 fill. Vojtek és Weisznál. I-3327

Meső delain blousok

1-45 árban minden színben és nagyságban kaphatók Hoffmann Sándor cégnél. Arad, színház épület. Vidéki rendelésnél szín és bőség megjelölése elegendő, meg nem felelés esetén kicserélteik. Ügyes kirakat rendező segéd ajánlatát kérem. 1941

Tűzifa hulladék,

száraz félölenként 7 K-ért kapható. Dengl fatelep, Kossuth-u. végén. 3476

ALKALMAZÁST KERES.

Felügyelői

vagy más bizalmi állást keres legjobb referenciával bíró idősebb zsidó férfi. Messer Illés Varjassy-utca 18. 3309

Kárpitos és díszítő

jutányos árak mellett ajánlkozik helyben és vidékre. Leeb József, Tökölly-tér 2 sz. 3477

ALKALMAZÁST NYER.

Egy fiatal könyvkötő segéd felvétetik, Kosminsky Weitzer János-utca. 3429

Egy fiatal

vegyesszakmában jártas segédet keresek. Reisz József, Simánd. 3464

22—26 éves,

a női konfektóhoz értő ügyes rőtös segédet keresek azonnali belépésre. Cim a kiadóban. 3441

Keresek

augusztus 15-re ügyes fűszer- és rövidáruban jártas izraelita válásu segédet, ki a román nyelvet is bírja, ajánlatában igényei megjelölendők. Berkovits Hermann Brád. 3435

Egy varrógép mechanikus

azonnal felvétetik Singer és Társánál. Forray-utca, Nádasdy-palota. 3475

INGATLAN.

Eladó ház.

Wesselényi-utca 9. sz. ház, szabad kézből eladó. 3465

Demeter-utca 2 a.

számu ház szabadkézből eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál Battonya. 3450

Magánház.

Két utcai szoba, előszoba, konyha, pince kamara befásított udvar és gyümölcsös kert, eladó. Demeter-utca 112 B. szám. 3449

KÜLÖNFÉLE.

Egy leánygyermek

teljes ellátásra felvétetik uri családnál. Cim a kiadóhivatalban.

Ügyes kárpitos

ajánlkozik e szakmába bármily kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, ugy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 32. sz. 2287

Jutányosan varrok

fehérneműt, javítok is, ugyszintén himzést, slingelést, horgolást. Tóthné, Választó-utca 55. 3428

Kerékpáros

Gyorsfutár vállalat. Telefon 848. 3443

Elegáns

bérautók

turára, napra, órára Szabadságtér 17. sz. Telefon 816. 2723

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban 1921

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)